

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

**Studijní obor
(kombinace):** Penitenciární péče

ALTERNATIVNÍ TRESTY THE ALTERNATIVE SENTENCE

Bakalářská práce: 11-FP-KSS-4030

Autor:

Jan Ujka

Podpis:

Vedoucí práce: Mgr. Blanka Králová

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
67	16	0	16	18	1+1CD

V Liberci dne: 16. 4. 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jan UJKA
Osobní číslo: P09000090
Studijní program: B7508 Sociální práce
Studijní obor: Penitenciární péče
Název tématu: Alternativní tresty
Zadávající katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Zásady pro vypracování:

Cíl: Cílem bakalářské práce je zjistit postoje veřejnosti v okrese Česká Lípa k ukládání alternativních trestů.

Požadavky: Formulace teoretických východisek, příprava průzkumu, sběr dat, interpretace a vyhodnocení dat, formulace závěrů.

Metody: Dotazník

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tisková/elektronická

Seznam odborné literatury:

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. Mládež a delikvence. 2. vydání. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-771-X.

OSMAŇČÍK, O. a kol. K problematice alternativních trestů a opatření. 1. vydání. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1996. ISBN 80-86008-26-6.

ROZUM, J., KOTULAN, P., VŮJTĚCH, J. Výzkum nově zavedených prvků probace do trestního práva ČR. 1. vydání. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2000. ISBN 80-86008-77-0.

SOTOLÁŘ, A., PŮRY, F., ŠÁMAL, P. Alternativní řešení trestních věcí v praxi. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-350-7.

ŽATECKÁ, E. Postavení a úkoly Probační a mediální služby. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing, 2007. ISBN 978-80-87071-55-7.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Blanka Králová

Kateřina sociálních studií a speciální pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce:

1. dubna 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

27. dubna 2012

Mgr. Blanka Králová, CSc.

děkan

L.S.

doc. PaedDr. PhDr. Jana Poláková, Ph.D.

vedoucí katedry

dne 22.04.2011

Čestné prohlášení

Název práce: Alternativní tresty
Jméno a příjmení autora: Jan Ujka
Osobní číslo: P09000090

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 16. 4. 2012

Poděkování:

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Blance Králové, za vedení a poskytnutí cenných informací a připomínek ke zpracování mé bakalářské práce.

Název bakalářské práce: Alternativní tresty

Jméno a příjmení autora: Jan Ujka

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2011/2012

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Blanka Králová

ANOTACE: ČESKÁ

Bakalářská práce se zabývá alternativními tresty užívanými v České republice. Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jaký je postoj a povědomost veřejnosti v okrese Česká Lípa o užití a ukládání alternativních trestů a nepodmíněného trestu odnětí svobody.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část definuje základní pojmosloví, tedy pojem trest, užití trestu, jeho účel a historii trestu a trestání. Dále se teoretická část podrobně věnuje výčtu a popisu alternativních trestů užívaných v české právní úpravě.

Praktická část je zpracována na základě metody nestandardizovaného dotazník a 3 předpokladů k budoucím výsledkům dotazníkového šetření. Praktická část odpovídá na otázku jaký je postoj a povědomost veřejnosti v okrese Česká Lípa o užití a ukládání alternativních trestů a nepodmíněného trestu odnětí svobody a zda vyslovené předpoklady byly naplněny. Dále jsou zde prezentována jednotlivá konkrétní navrhovaná řešení ke zlepšení postoje veřejnosti k alternativním trestům v České republice.

Klíčová slova: Trest, alternativní trest, nepodmíněný trest, Probační a mediační služba, probace, mediace

Title of thesis: The Alternative Sentence

Authors's Name: Jan Ujka

Academic Year of handing in the thesis: 2011/2012

Supervisor of Bachelor thesis: Mgr. Blanka Králová

ANOTATION: ENGLISH

This thesis deals with alternative sentences used in the Czech Republic. The aim of this thesis was to find out about the public attitude and awareness in the district of Czech Lipa about the usage of the alternative sanctions and imprisonment.

The work is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part defines the basic terminology, a concept of sentence, the use of sentence, its purpose and history of sentence and punishment itself. Furthermore, the theoretical part is looking into the detail in the enumeration and description of the alternative sentences used in the Czech legislation.

The practical part is based on a method of nonstandardized questionnaire and 3 assumptions for future survey results. Practical part answers the question about the public attitude and awareness in the district of Czech Lipa and usage of alternative sanctions and imprisonment, and whether expressed assumptions were met. This section describes each specific proposed solutions to improve public attitudes to alternative sentences in the Czech Republic.

Key words: Sentence, Alternative Sentence, unconditional imprisonment, Probation and Mediation Service, Probation, Mediation

Obsah

Úvod	9
1 Základní pojmosloví	11
1.1 Pojem trestu	11
1.2 Historie trestu	11
1.3 Účel a funkce trestu	12
2 Alternativní tresty	14
2.1 Podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem	16
2.2 Domácí vězení	17
2.3 Obecně prospěšné práce	19
2.4 Propadnutí majetku	21
2.5 Peněžitý trest	22
2.6 Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty	23
2.7 Zákaz činnosti	24
2.8 Zákaz pobytu	26
2.9 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	27
2.10 Vyhoštění	29
3 Probační a mediační služba	31
3.1 Probační služba	31
3.2 Mediační služba	32
4 Praktická část	34
4.1 Metoda, průzkumný vzorek a místo průzkumu	34
4.2 Časový harmonogram průzkumu	35
4.3 Předpoklady bakalářské práce	35
5 Analýza dotazníkového šetření	36
6 Shrnutí dotazníkového šetření a předem stanovených předpokladů	57
7 Navrhovaná řešení	60
Závěr	61
Seznam použitých zdrojů:	63
Seznam tabulek	65
Seznam grafů	66
Seznam příloh	67

Úvod

Peníze hrají důležitou roli v mnoha oblastech, nejinak je tomu ve vězeňství. Především média často poukazují na nedostatek finančních prostředků, které směřují právě do oblasti vězeňství a na prevenci kriminality. Nedostatek finančních prostředků, které by mohly být využity na zřízení nových věznic vzhledem k narůstajícímu počtu odsouzených, vede například ředitele věznic ke zmenšování osobního prostoru vězňů v celách. Z odborných výzkumů vyplývá, že obsazenost věznic se pohybuje kolem 120%. K tomuto číslu dospějeme, když spočítáme rozdíl mezi počtem vězňů a počtem lůžek ve věznicích. Ve skutečnosti je tento výpočet chybný a obsazenost věznic se pohybuje mezi 300% až 400% a to z několika důvodů. Nelze například umístit do jedné cely pachatele nedbalostních trestných činů a pachatele závažné trestné činnosti, pachatele, který je odsouzen prvně s recidivistou, muže se ženou, apod.

Jedním z možných řešení této situace, která je dlouhodobě neudržitelná, jsou alternativní tresty. Alternativní tresty mají jak své zastánce, tak odpůrce. Problém je spatřován především ve skutečnosti, zda je alternativní trest dostačujícím prostředkem k potrestání pachatele trestného činu.

Zastánci alternativních trestů, tvrdí že je využívání nepodmíněného trestu neefektivní, a to jak z hlediska ochrany společnosti a práce s odsouzeným, tak z hlediska zájmu poškozeného. Aplikace alternativních trestů dle jejich zastánců působí na vnitřní stránku pachatele, kdy dochází k rychlé nápravě škody, kterou pachatel poškozenému způsobil a nápravu osobnosti samotného pachatele.

Odpůrci alternativních trestů zase namítají, že alternativní trest odsouzeného nenapraví, neboť pouze nepodmíněný trest má smysl v potrestání, tedy v odplatě.

Dle názoru autora práce jsou alternativní tresty vhodným nástrojem k nápravě pachatele. Pro problémového sportovního fanouška je zákaz vstupu na sportovní akce jistě velkým trestem, stejně tak jako pro opilého lékaře zákaz činnosti. Vždy je však nutné vybrat pro konkrétního pachatele správný typ alternativního trestu tak, aby bylo dosaženo očekávaného výsledku. Avšak i v oblasti alternativních trestů lze narazit na problém nedostatku finančních prostředků. Jako je tomu například u

trestu domácího vězení. Pracovníků, kteří dohlíží na takto odsouzené, je nedostatek a na monitorovací zařízení nejsou peníze.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou část.

Teoretická část vymezuje základní pojmosloví, jako je například trest, jeho účel, historie a funkce. Podrobně se teoretická část věnuje jednotlivým druhům alternativních trestů, které jsou užívány v České republice.

Praktická část měla za cíl zjistit, jaký je postoj a povědomí občanů žijících v okrese Česká Lípa o ukládání alternativních trestů. K tomuto zjištění byl použit nestandardizovaný dotazník, na který odpovědělo 100 respondentů.

1 Základní pojmosloví

1.1 Pojem trestu

V každé lidské společnosti jsou vytvářeny určité systémy, které reagují na porušování obecně platných norem nebo stanovených hodnot. Je tomuto i v případě pachatelů trestných činů. Pokud tedy jedinec poruší stanovené normy uvedené v trestním zákoníku, naplní tím skutkovou podstatu trestného činu, za což mu hrozí udělení určitého druhu trestu. „Trest je pojmově vymezen jako opatření státního donucení, ukládané jménem státu k tomu povolanými soudy v trestním řízení, jimž se působí určitá újma za spáchaný trestný čin jeho pachateli a které vyslovuje společenské odsouzení trestného činu a jeho pachatele“ (Novotný, a kol. 1997, s. 197).

Velmi zajímavě je vymezen trest v knize Trestní právo hmotné od V. Kratochvíla. Zde je trest popsán jako „právní následek trestného činu, představující jeden z prostředků dosažení účelu trestního zákona, vyjadřující negativní hodnocení pachatele a jeho činu, sledující účel uvedený v trestním zákoně, ukládaný výlučně trestním soudem, jehož výkon je vynutitelný státní mocí“ (Kratochvíl, a kol. 2003, s. 404).

1.2 Historie trestu

Od samého počátku lidstva bylo ve společnosti vytvořeno k ochraně vlastního života, zdraví nebo majetku mnoho obranných mechanismů, které se snažily potlačovat nebo vymezovat delikventní chování. Asi nejdůležitějším obranným mechanismem je v současné době v České republice systém sankcí modifikovaný trestním řádem a trestním zákoníkem.

Historický vývoj pohlížení na trest podnítil odborníky k vytvoření jednotlivých teoretických koncepcí účelu trestu. V odborné trestněprávní literatuře je uváděno rozdělení nejznámějších teorií o účelu trestání, a to z hlediska jejich podstaty

a historického vývoje na „**absolutní, relativní a smíšené (slučovací)**“ (Černíková, a kol. 2008, s. 25).

Absolutní teorie je jiným sloven nazývána taliační. Její funkcí je pouhé potrestání, které není spojeno s žádným jiným účelem trestu. Cílem potrestání delikventa byla pouze odplata neboli sociální msta. Podle této koncepce měl být trest co nejvíce podobný provinění, které bylo pachatelem způsobeno. Doslova je myšleno „Oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu, upálení za upálení,....“(Mezník, Kalvodová, Kuchta 1995, s. 4).

Tato teorie potrestání je nejčastěji spojována s německým filozofem Imanuelem Kantem, který vytvořil tzv. Kategorický imperativ. Trest se nesmí řídit jiným účelem, než je sám v sobě a je ideální neboli absolutní spravedlností.

Realitvní teorie trestu je již spojována s jiným účelem než je pouhé potrestání. Hlavním účelem je ochrana společnosti před nebezpečným pácháním trestněprávního či delikventního jednání. „V relativní teorii lze spatřovat zrod preventivních aktivit spojených s ukládáním trestů“ (Černíková, a kol. 2008, s. 25).

Pojetí této teorie je v hrozbě trestu, která měla v pachateli trestných činů vyvolat psychické zábrany k zamezení páchání trestné činnosti a uložení samotného trestu byl pouze prostředek k zdůraznění vážnosti situace.

Smíšená teorie je kombinací obou dvou předchozích. Snaží se spojit chápání trestu jako odplaty i jako funkce účelové. Jedná se o nejmodernější chápání trestu a v současné době je využíván v České republice.

1.3 Účel a funkce trestu

V době smíšené teorie byl vytvořen i náš trestní zákon, který v ustanovení § 23 stanovil, že účelem trestu je, chránit společnost před pachateli trestných činů, zabránit odsouzenému v dalším páchání trestné činnosti a vychovat jej k tomu, aby vedl řádný život, a tím působit výchovně i na ostatní členy společnosti.

V naší společnosti je a bylo několik funkcí trestání. V počátcích byla pouze funkce vykonávací neboli funkce odplatná. Tato se snažila, aby potrestání v poškozeném vyvolalo emocionální uspokojení. Faktem ale bylo, že vůbec

nechránila společnost, a proto byla vytvořena funkce regulativní. Jejím účelem bylo hlavně ochránit společnost před pachateli trestných činů.

„Moderní společnost má v podstatě tři možnosti obrany před zločinem:

- vyloučení, izolaci,
- odstrašení, prevenci,
- nápravu, resocializaci“ (Mezník, Kalvodová, Kuchta 1995, s. 4).

Vyloučením nebo izolací se samotná společnost snaží eliminovat možnost opakování delikventního chování pachatelů trestné činnosti. Jejím motem je názor, že ten, kdo se již v minulosti dopustil trestné činnosti, bude ve svém protiprávním jednání pokračovat.

Preventivní funkce trestu je zde z důvodu, aby odradila pachatele v pokračování trestné činnosti. Exemplárními tresty se společnost snaží působit na vnitřní pocity jedince a ukázat mu, že pokud se jeho chování nezlepší, bude následovat tvrdý a nekompromisní trest. Jelikož se touto problematikou zabývá mnoho odborníků, bylo zjištěno, že ani nejpřísnější tresty nesnížily kriminalitu ve společnosti.

Nápravná funkce se snaží odsouzeného, který již trest vykonal, navrátit do společnosti tak, aby z jeho asociálního nebo antisociálního chování se stalo chování společností akceptovatelné.

2 Alternativní tresty

Problematika alternativních trestů je jednou ze stěžejních tématik trestní politiky v České republice. Vzhledem ke skutečnosti, že přeplněnost věznic je v dnešní době velkým společenským problémem a počet uvězněných v České republice již přesáhl hodnotu 23 000 osob, tedy přeplněnost okolo 120%, je třeba více času věnovat kvalitě a ukládání alternativních trestů odsouzeným.

Osmančík (1996, s. 15) uvádí, že mezi největší důvody, kvůli kterým je třeba usilovat o ukládání alternativních trestů před samotným uvězněním patří, že:

- Nemají nevýhody trestu odnětí svobody,
- přinášejí podstatně nižší náklady na jejich výkon,
- při jejich uložení nejsou přetřhány sociální vazby pachatel s prostředím, ve kterém žije,
- zohledňují osobnost jedince a jeho individuální vlastnosti,
- napomáhají ke zrychlení trestního řízení.

Alternativní tresty lze v nejširší rovině vymezit tak, že jde o všechny tresty nespojené s odnětím svobody. Při tomto vymezení problému by se muselo vycházet z § 52 trestního zákoníku, kde je psáno:

Za spáchané trestné činy může soud uložit tresty

- a) odnětí svobody,
- b) domácí vězení,
- c) obecně prospěšné práce,
- d) propadnutí majetku,
- e) peněžitý trest,
- f) propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty,
- g) zákaz činnosti,
- h) zákaz pobytu,
- i) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,

- j) ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání,
- k) ztrátu vojenské hodnosti,
- l) vyhoštění.

Jediný trest, který by se do alternativních trestů nemohl započítat, by tedy bylo písmeno a) odnětí svobody. Ovšem jsou zde další dva tresty, které se za alternativní nedají brát. Jedná se o trest ztráty čestných titulů nebo vyznamenání a ztrátu vojenské hodnoty. Oba tresty se mohou uložit pouze vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody.

Černíková a Sedláček (2002, s. 122) ve své publikaci uvádějí, že myšlenky orientované na alternativní tresty zazněly již v roce 1976. Ovšem zásadní byl kongres OSN v roce 1985 o prevenci kriminality a zaházení s pachateli, který se konal v Miláně. Zde byla přijata „rezoluce o snížení vězeňské populace, o alternativách trestu odnětí svobody a o společenské reintegraci pachatelů“ (Černíková, Sedláček, 2002, s. 122). Dále autoři uvádějí, že na kongresu se účastníci zaměřili také na snižování negativních účinků trestu odnětí svobody, kdy z tohoto vyplynul čtyřbodová definice alternativy.

1. Alternativa je volba trestu nespojená s odnětím svobody. Je ukládána pachateli, který by jinak byl odsouzen k trestu odnětí svobody.
2. Alternativa trestu odnětí svobody nesmí zahrnovat žádnou ztrátu svobody. Jinak by mohlo jít pouze o vylepšení trestu odnětí svobody, o jeho lepší a humánnější výkon.
3. Pachatel musí být schopen vyhovět stanoveným podmínkám, což se týká zejména výše ukládaného peněžitého trestu.
4. Délka ukládání alternativní sankce musí být úměrná trestnému činu a délce trestu odnětí svobody, který by jinak byl za trestný čin uložen.

Závěrem k alternativním trestům lze tedy uvést, že jejich užití je v současné době velmi časté. Je důležité každý případ posuzovat samostatně a nelze taxativně určit, že za určitý trestný čin uloží soud pachateli nějaký druh alternativního nebo

nepodmíněného trestu. Vždy je důležité posuzovat celou osobu pachatele, okolnosti, pro které trestný čin spáchal a stupeň nebezpečnosti činu pro společnost. Zvláště u prvopachatelů a pachatelů nedbalostních trestných činů je užití alternativních trestů účinné z hlediska výchovného a rovněž z hlediska prevence v zabránění recidivy jedince. Uložení alternativního trestu tak nevede k frustraci a ztrátě důvěry v hodnoty společnosti, přetrhání společenských, pracovních a hlavně rodinných vazeb, což se stává při uložení trestu nepodmíněného.

2.1 Podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem

„Ze statistik Ministerstva spravedlnosti České republiky vyplývá, že podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem je nejčastěji využívaným druhem alternativního trestu“ (Kalvodová 2002, s. 119). Ovšem právní povaha tohoto druhu potrestání je dosti sporná. Nejdříve je důležité položit si otázku, zda se jedná o druh trestu nebo pouze o způsob vyměření nebo výměry trestu. Jednoznačné potvrzení přinesl s sebou zákon o soudnictví ve věcech mládeže, který v ustanovení § 24 odstavce 1 písmena g) a h) stanovil podmíněčné odsouzení jako samostatný druh trestních opatření. Podstata podmíněčného odsouzení spočívá v tom, „že soud vynese rozsudek a uloží trest odnětí svobody, ale jeho výkon odloží pod podmínkou, že se odsouzený bude ve stanovené zkušební době chovat řádně a vyhoví stanoveným požadavkům“ (Černíková, a kol. 2008, s. 198).

Tento druh potrestání významně působí na výchovu pachatele a ukládá se při krátkodobých nepodmíněných trestech odnětí svobody. Poskytuje odsouzeným velkou důvěru a možnost, aby svým chováním ve zkušební době dokázali soudu, že není třeba užít trestu nepodmíněného. V případě, že soud rozhodne o podmíněném odsouzení s dohledem, vysloví soud nad pachatelem dohled.

Na závěr k této problematice je nutné uvést, že dle Černíkové a Sedláčka (2002, s. 131) je podmíněné odsouzení přes své rozporné pojmání rozhodně jednou z nejstarších alternativ k nepodmíněnému trestu odnětí svobody používané u nás.

2.2 Domácí vězení

Trest domácího vězení je upraven v zákoně č. 40/2009 Sb., trestním zákoníku v § 60 a § 61. V minulosti lze nalézt hned několik případů, kdy byl trest domácího vězení použit. Jednalo se nejčastěji o osoby, které byly z politických důvodů nepohodlné, a nebylo by nejvhodnější je odsoudit k trestu odnětí svobody. V domácím vězení tak byl například Galileo Galilei či Napoleon Bonaparte na ostrově Svaté Heleny.

Dnešní pojetí trestu domácího vězení má na rozdíl od dob dřívějších, za cíl působit především preventivně. Rovněž má za cíl snížit počet vězňů v přeplněných věznicích a snížit nemalé finanční náklady spojené s jejich provozem. „V České republice dnes stojí jeden vězeň průměrně 870 korun denně. V domácím vězení by měl vyjít na 300 korun“ (Ihned 2011).

„Trest domácího vězení je alternativou k trestu odnětí svobody, jeho ukládání se očekává u pachatelů, kteří nesplňují podmínky pro uložení mírnějšího trestu odnětí svobody podmíněně uloženého, a není nutno jim uložit trest odnětí svobody vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, osobě a poměrům pachatele „(Štern, Ouředníčková, Doubravová 2010, s. 150). Trest domácího vězení může soud uložit až na dva roky a je ukládán pachatelům starším 15 let.

Odsouzený musí rovněž dát písemný slib, který je zákonnou podmínkou pro rozhodnutí soudu, že se v určené době bude nacházet v obydlí na předem stanovené adrese a při kontrole pracovníkem Probační a mediační služby mu poskytne potřebnou součinnost. Je tedy povinen zdržovat se v obydlí v sobotu a v neděli po celý den a v pracovním týdnu od osmi hodin večer do páté hodiny ráno. Doba zdržování se na konkrétním místě může být stanovena odlišně například v závislosti na zaměstnání odsouzeného.

„Soud může uložit odsouzenému na dobu výkonu trestu na dobu výkonu tohoto trestu přiměřená omezení nebo přiměřené povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život, zpravidla mu rovněž uloží, aby podle svých sil nahradil škodu způsobenou trestným činem“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová 2010, s. 150).

„Odsouzenému pak soud může dále uložit aby:

- Se podrobil výcviku pro získání vhodné pracovní kvalifikace,
- se podrobil vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy,
- se podrobil léčení závislosti na návykových látkách,
- se podrobil vhodným programům psychologického poradenství,
- se zdržel požívání alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek,
- uhradil dlužné výživné nebo jinou dlužnou částku,
- poskytl poškozenému přiměřené zadostiučinění“ (České noviny 2011).

Pakliže odsouzený nedodrží trest domácího vězení, dopouští se tím maření výkonu úředního rozhodnutí a soud mu stanoví náhradní trest odnětí svobody v době trvání až na jeden rok.

Kontrola výkonu trestu je prováděna namátkově pracovníkem probační a mediační služby. Ten kontroluje, zda se odsouzený nachází v určené době na stanoveném místě a zda plní uložené povinnosti. V budoucnu je plánováno elektronické monitorování odsouzených osob. Ve světě je využívána například radiofrekvenční technologie, sledování pomocí GPS, hlasové ověřování a dálkové ověřování alkoholu. V České republice se nejčastěji hovořilo o nesením náramku vysílajícím signál. Monitoring by měla zajišťovat soukromá firma, která by měla poskytnout i nesením náramky. V obydlí odsouzeného by měl být umístěn přijímač, který je schopen rozpoznat, zda se odsouzený nachází na určeném místě či ne. V případě, že přijímač vyhodnotí, že se odsouzený na určeném místě nenachází, odeslal by signál provozovateli - soukromé firmě. Pracovníci takovéto firmy by pak odsouzenému zavolali a zjišťovali, zda nejde o závadu na zařízení, v případě, že by se odsouzenému nemohli dovolat, vyrazili by na místo pracovníci probační a mediační služby (Ihned 2011).

Samotné zavedení elektronického monitorování odsouzených osob je neustále odkládáno a stejně tak není dořešena jeho finální podoba.

2.3 Obecně prospěšné práce

Trest obecně prospěšných prací je jedním z modernějších alternativních trestů, který je ukládán pachatelům, které nestačí postihnout trestem podmíněným, anebo jim nelze uložit pro jejich špatnou sociální úroveň trest peněžitý. Přesný popis, výměra nebo výkon obecně prospěšných prací je ustanoven v zákoně č. 40/2009 Sb., trestním zákoníku v § 62 - § 65. V § 62 je doslovně psáno: Soud může uložit trest obecně prospěšných prací, odsuzuje-li pachatele za přečin; jako samostatný trest může být trest obecně prospěšných prací uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.

Do českého trestního práva byl trest obecně prospěšných prací zařazen novelou provedenou zákonem č. 152/1995 Sb. Jedná se o relativně přísnější alternativní trest, který je dle přísnosti řazen na třetí místo. Z tohoto faktu vyplývá, že trest obecně prospěšných prací není určen pro prvopachatele nebo pachatele nedbalostních deliktů. Naopak je spíše ukládán pro pachatele, kteří byli již v minulosti odsouzeni, ale které není třeba odsoudit trestem odnětím svobody nepodmíněným. „Trest obecně prospěšných prací může soud uložit pachateli, který spáchal přečin, tj. jakýkoliv nedbalostní trestný čin nebo úmyslný trestný čin, u něhož horní hranice sazby trestu odnětí svobody nepřevyšuje pět let. Při splnění této podmínky lze uložit trest obecně prospěšných prací i tehdy, když trestní zákoník za daný trestný čin tento trest nestanoví“ (Sčerba 2011, s. 277).

Soud, který pachateli ukládá trest obecně prospěšných prací, v rozsudku neuvádí konkrétní dobu, místo ani samotný druh a výkon těchto prací. O tomto rozhoduje místně příslušný okresní soud, v jehož místě mají být práce vykonány. Vše musí být konzultováno s Probační a mediační službou a obecním úřadem, pod kterým budou obecně prospěšné práce prováděny. Dle trestního zákoníku § 63 odstavce 1 může soud uložit trest obecně prospěšných prací ve výměře od 50 hodin do 300 hodin. Při tomto trestu soud často ukládá odsouzenému po dobu vykonávání tohoto trestu i různá omezující opatření k tomu, aby vedl řádný život, aby nahradil

způsobenou škodu, kterou svým trestným činem způsobil. Při ukládání trestu obecně prospěšných prací musí soud přihlídnout také ke zdravotní způsobilosti pachatele. Z tohoto vyplývá, že tento trest nebude uložen pachateli, který je zdravotně nezpůsobilý a není možno po něm práci vyžadovat. V tomto případě se použije jiný druh trestu.

Nový trestní zákoník přinesl do právní úpravy trestu obecně prospěšných prací jednu velice významnou změnu. Jedná se o omezení možnosti ukládat tento druh trestu opakovaně, pro odsouzené, kteří dřívější trest obecně prospěšných prací nevykonali. V § 62 odstavce 2 trestního zákoníku je doslova psáno: Soud trest obecně prospěšných prací zpravidla neuloží, jde-li o pachatele, kterému byl trest obecně prospěšných prací v době tří let předcházejících uložení tohoto druhu trestu přeměněn na trest odnětí svobody podle § 65 odst. 2. trestního zákoníku.

Mezi základní povinnosti pachatele odsouzeného k trestu obecně prospěšných prací je, „aby práce odsouzený vykonal osobně, tedy sám bez pomoci např. rodinných příslušníků, přátel apod., bezplatně ve svém volném čase nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy mu soud nařídil výkon tohoto trestu“ (Sotolář, Půry, Šámal 2000, s. 324). Ovšem jednoroční doba není jediným časovým intervalem, který musí odsouzený sledovat a respektovat. Každý odsouzený musí projednávat podmínky výkonu prací s probačním úředníkem, který v součinnosti s obecním úřadem stanoví harmonogram obecně prospěšných prací. Neplnění tohoto vypracovaného harmonogramu, může mít za následek, že rozhodnutím soudu budou práce, potažmo neodpracované hodiny, přeměněny na trest odnětí svobody. Přeměna obecně prospěšných prací na trest odnětí svobody je přesně dána trestním zákonem, podle kterého se každá i jen započatá jedna hodina nevykonaná, počítá za jeden den odnětí svobody. Z tohoto vyplývá, že při nevykonání ani jedné hodiny obecně prospěšných prací může být pachatel uvězněn ve věznicí na dobu 300 dní, což je oproti dřívějšímu trestnímu zákonu podstatně přísnější. „Předchozí trestní zákon totiž pro přeměnu stanovil poměr 2:1, tj. každé dvě, byť jen započaté hodiny obecně prospěšných prací se přeměňovaly na jeden den odnětí svobody“ (Sčerba 2011, s. 290).

2.4 Propadnutí majetku

Druhem alternativního trestu, jehož základním znakem je majetkový charakter, je propadnutí majetku. Smyslem tohoto potrestání je odstranit nebo zabavit věc pachateli, která by mohla sloužit k páčání další trestné činnosti. Z praxe ale vyplývá, že se tento druh alternativního trestu používá pouze výjimečně, a to za spáchání nejzávažnějších trestných činů. V § 66 odstavci 1 trestního zákoníku se píše, že soud může vzhledem k okolnostem spáchaného trestného činu a poměrům pachatele uložit trest propadnutí majetku, odsuzuje-li pachatele k výjimečnému trestu anebo odsuzuje-li jej za zvlášť závažný zločin, jímž pachatel pro sebe nebo pro jiného získal nebo se snažil získat majetkový prospěch.

Trest propadnutí majetku je nejpřísnější majetkovou sankcí, která může být pachateli uložena. Jedná se o zásah do ústavních práv, která nám dává Listina základních práv a svobod v článku 11 a z tohoto důvodu je vždy důležité řádně prozkoumat charakter pachatele, způsob provedení trestného činu, druh trestného činu ale také majetkové poměry pachatele. Z tohoto důvodu není možno, aby se tento druh alternativního trestu používal u mladistvých pachatelů.

„Trest propadnutí majetku lze uložit buď tak, že postihuje veškerý majetek pachatele nebo tu jeho část, kterou soud určí. Propadnutí se však nevztahuje na prostředky nebo věci, které jsou nezbytně třeba k uspokojení životních potřeb odsouzeného nebo osob, o jehož výživu nebo výchovu je povinen podle zákona pečovat“ (Jelínek 2010, s. 383). Majetkem se rozumí souhrn všech majetkových hodnot, které jsou ve vlastnictví pachatele, jedná se o nemovité nebo movité věci, pohledávky jiná práva či penězi ocenitelné hodnoty. Ovšem soud nemůže pachateli zabavit majetek, který získal po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o propadnutí majetku.

Trest propadnutí majetku se ukládá samostatně ale také společně s jiným druhem trestu. Nikdy jej ale nelze uložit vedle trestu peněžitého. Také nelze trest propadnutí majetku uložit vedle trestu propadnutí nebo zabránění věci. Vlastníkem majetku se po rozhodnutí a propadnutí majetku stává stát.

2.5 Peněžitý trest

Peněžitý trest je nejvyužívanějším a zároveň nejdůležitějším z alternativních trestů. Tento alternativní trest není pouze alternativou k trestu odnětí svobody, ale často se používá v souběhu i pro pachatele, kteří jsou odsouzeni k trestu odnětí svobody nepodmíněně. Peněžitý trest má ale jednu zásadní nevýhodu, a to, že nepostihuje pouze pachatele trestného činu, ale také jeho celou rodinu a ostatní osoby, vůči nimž má pachatel závazky např. poškozeného.

Peněžitý trest může soud pachateli uložit ve třech případech:

- „pachatel úmyslným trestným činem pro sebe či jiného získal nebo se snažil získat majetkový prospěch,
- trestní zákon ve zvláštní části uložení tohoto trestu za spáchaný trestný čin dovoluje,
- pachatel spáchal přečin a vzhledem k povaze a závažnosti tohoto přečinu a k osobě a poměrům pachatele soud současně neukládá nepodmíněný trest odnětí svobody“ (Sčerba 2011, s. 246).

V současné době se pro výměru peněžitého trestu podle trestního zákoníku využívají denní sazby, kdy minimálně může být denní sazba 100,- Kč a maximálně 50 000,- Kč. Přesný počet denních sazeb tak určí soud s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a výše denní sazby je stanovena majetkovými a osobními poměry pachatele. Systém denních sazeb je tedy značně transparentnější než dřívější ukládání peněžitého trestu, kdy byla dána přesná částka v rozmezí od 2 000,- Kč do 5 000 000,- Kč. V případě odsouzení mladistvého se často peněžitý trest nevyužívá. Důvodem je skutečnost, že soud musí brát v úvahu, zda mladistvý je samostatně výdělečně činný.

Nezbytnou součástí rozhodnutí soudu, jímž je uložen peněžitý trest, je náhradní trest odnětí svobody, při nedodržení stanovených podmínek zaplacení peněžitého trestu. „Maximální výše náhradního trestu odnětí svobody může činit až čtyři roky, avšak nesmí převyšovat horní hranici trestní sazby stanovené u daného trestného činu“ (Sčerba 2011, s. 255). Toto se použije v případech, kdy pachatel nechce nebo v závislosti na svých majetkových poměrech nemůže peněžitý trest

zaplatit. Předseda senátu nařídí, aby byl peněžitý trest vymáhán, nezaplatí-li jej odsouzený do patnácti dnů, co byl k zaplacení vyzván; do patnácti dnů poté, co mu bylo oznámeno rozhodnutí, jimž povolený odklad nebo povolené splácení byly odvolány nebo o uplynutí doby, na kterou byl výkon trestu odložen. Toto je uvedeno v § 343 zákona číslo 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním.

Vymáhat peněžitý trest lze dvěma způsoby. Prvním způsobem vymožení je vymožením prostřednictvím výkonu rozhodnutí civilního řízení, neboli občansko-soudním řádem. Druhým způsobem vymožení je řízení exekuční řízení dle exekučního řádu.

Dalším důležitým bodem vztahujícím se k peněžitému trestu je zhlazení odsouzení. Na odsouzeného, kterému byl uložen tento druh trestu za nedbalostní přečin nebo na mladistvého pachatele, u jakéhokoliv přečinu nebo trestného činu se hledí jako na neodsouzeného, pokud byl trest vykonán nebo bylo od peněžitého trestu upuštěno.

2.6 Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty

Trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty řadíme mezi tresty majetkové. „Jeho hlavním účelem je zneškodnit věc či jinou majetkovou hodnotu, která by mohla sloužit k dalšímu páčání trestné činnosti, ztížit pachateli podmínky pro páčání dalších trestných činů a v neposlední řadě odejmout pachateli prospěch z trestné činnosti“ (Jelínek 2010, s. 383). Právní úprava je obsažena v zákoně 40/2009 Sb. Trestním zákoníku v § 70. Soud může uložit trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, pokud se jedná o věc či jinou majetkovou hodnotu

- Které bylo užito ke spáchání trestného činu,
- která byla ke spáchání trestného činu určena,
- kterou pachatel získal trestným činem nebo jako odměnu za něj nebo
- kterou pachatel, byť jen zčásti, nabyl za věc nebo jinou majetkovou hodnotu uvedenou pod písmenem c), pokud hodnota věci nebo jiné majetkové hodnoty uvedené pod písmenem c) není ve vztahu k hodnotě nabyté věci nebo jiné majetkové hodnoty zanedbatelná.

Soud může trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty uložit pouze pachateli, který je vlastníkem věci nebo mu náleží majetková hodnota. Podstatou tedy je, že soud odejme vlastnická práva pachatele k věcem nebo majetkovým hodnotám, které jsou v určitém vztahu k trestnému činu, který spáchal. Vlastnické právo následně přechází na samotný stát. Trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty se ukládá samostatně, ale také v souběhu s jiným druhem potrestání. Samostatně jej lze užít pouze tehdy, jestliže trestní zákoník ve své zvláštní části užití samostatného potrestání umožňuje. Důležité je rovněž zkoumat povahu spáchaného trestného činu, a zda náprava pachatele uložením jiného trestu není třeba.

Trest propadnutí věci a jiné majetkové hodnoty lze uložit na rozdíl od propadnutí majetku i mladistvému. Musí se opět řádně prozkoumat majetkové a rodinné zázemí pachatele.

„Na pachatele, kterému byl uložen trest propadnutí věci, se hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile nabyl právní moc rozsudek, jímž byl tento trest uložen“ (Sotolař, Púry, Šámal 2000, s. 352).

2.7 Zákaz činnosti

Trest zákaz činnosti je zakotven v trestním zákoníku v § 73 a § 74. Hlavním úkolem tohoto trestu je zamezit samotnému pachateli v opakování svého protiprávního jednání a páchání další trestné činnosti. Tento alternativní trest zamezuje pachateli vykonávat určitý druh zaměstnání nebo povolání. Z tohoto důvodu působí trest zákazu činnosti rovněž preventivně. Může se stát, že uložení trestu zákazu činnosti vede k ukončení podnikatelských aktivit nebo ke ztrátě profesionálního růstu. „Trest zákazu činnosti lze uložit na dobu jednoho roku do deseti let, dopustí-li se pachatel trestného činu v souvislosti s touto činností“ (Osmančík, a kol. 1996, s. 73).

Trest zákazu činnosti se ve většině případů ukládá společně s dalším typem trestu. Jako samostatný trest se může užít pouze v případech, které stanoví trestní zákoník a kdy v závislosti na povaze a závažnosti trestného činu, který pachatel

spáchal, není třeba stanovit jiný z trestů. Pokud byl pachateli současně uložen trest odnětí svobody, doba jeho výkonu se do doby výkonu trestu zákazu činnosti nezapočítává. Započítává se však doba, po kterou bylo pachateli před právní mocí rozsudku oprávnění k činnosti, která je předmětem zákazu, v souvislosti s trestným činem odňato.

Jako u ostatních trestů může pachatel zažádat po uplynutí poloviny trestu o podmíněné upuštění od výkonu trestu. V tomto případě stanoví soud zkušební lhůtu, která je na dobu jednoho roku až pět let. Tato lhůta však nesmí být kratší než je zbytek trestu, který pachateli ještě schází.

Určitým problémem je samotná kontrola dodržování trestu zákazu činnosti. Vyplývá to z širokého rozsahu činností, které může soud zakázat, ze širokého okruhu osob, kterým lze trest udělit a také z ne moc dobře fungujících kontrolních mechanismů nebo institucí. Nedodržování trestu zákazu činnosti je postihováno jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 trestního zákoníku. Doslova je v tomto ustanovení psáno: Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že

a) vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu,

b) zdržuje se na území České republiky, ačkoli mu byl uložen trest vyhoštění nebo bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění,

c) bez povolení a bez vážného důvodu se zdržuje v místě nebo obvodě, na které se vztahuje trest zákazu pobytu, nebo nedodržuje omezení, která mu byla soudem uložena v souvislosti s výkonem tohoto trestu,

d) navštíví akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,

e) bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu tohoto trestu,

f) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu,

g) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel vazby,

h) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel zabezpečovací detence nebo

i) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel ochranného léčení nebo ochranné výchovy, které byly uloženy soudem, nebo jinak, zejména útekem z ústavu, pomocí při útěku, výkon takových rozhodnutí podstatně ztěžuje, anebo maří dohled uložený při ukončení ochranného léčení,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

Byl-li trest zákazu činnosti vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen, což je zakotveno v § 74 odstavci 2 trestního zákoníku. Pachatelův trestní rejstřík je tedy čistý a nelze na něj pohlížet jako na trestaného. Jedná se o fikci neodsouzení.

2.8 Zákaz pobytu

V Listině základních práv a svobod v článku 14 je uvedeno, že každý člověk má zaručenou svobodu pohybu a pobytu. Ovšem v odstavci 3 je uvedeno, „že tyto svobody mohou být omezeny zákonem, jestliže je to nevyhnutelné pro bezpečnost státu, udržení veřejného pořádku, ochranu zdraví nebo ochranu práv a svobod druhých a na vymezených územích též z důvodu ochrany přírody“ (Business center 2011).

Zákonem, který uvedená omezení umožňuje je zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, který v § 75 zákaz pobytu upravuje.

Trest zákazu pobytu je dalším z druhů alternativních trestů, které omezují pohyb pachatele trestného činu. Účelem tohoto trestu je zakázat nebo izolovat pachatele z prostředí, ve kterém svou trestnou činnost páchal a pokusit se tímto zamezit snadnost páchání nových trestných činů tohoto jedince. Negativním projevem tohoto trestu je však snížená resocializace odsouzeného jelikož mu nezbývá než změnit místo pobytu, většinou i zaměstnání a hledat nová vhodná uplatnění.

Jak již bylo uvedeno, trest zákazu pobytu je uveden v § 75 trestního zákoníku. „Soud může uložit pachateli trest zákazu pobytu od jednoho roku do deseti let,“

(Jelinek 2010, s. 390) a to pouze za splnění předem daných podmínek. Musí se jednat o úmyslný trestný čin, dosavadní způsob života pachatele a místo páčání trestných činů vyžaduje ochranu veřejnosti, zdraví osob nebo škody na majetku a pachatel nemá trvalé bydliště v místě obvodu, na který se má zákaz vztahovat. Dalším důležitým bodem je skutečnost, že trestní sazba za trestný čin, který pachatel spáchá, nesmí přesáhnout tři léta.

Trest zákazu pobytu se ukládá buď jako samostatný trest nebo ve většině případů vedle jiného druhu trestu. Pokud je osoba odsouzena k zákazu pobytu společně s nepodmíněným trestem odnětí svobody, výkon trestu zákazu pobytu se odkládá až na dobu, kdy pachatel svůj trest odseděl nebo kdy byl podmíněně propuštěn. Soud může uložit pachateli na dobu výkonu tohoto trestu přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odstavci 4 trestního zákoníku směřující k tomu, aby vedl řádný život; zpravidla mu též uloží, aby podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Tato přiměřená omezení mohou být uložena na dobu kratší než je doba zákazu pobytu, v žádném případě ale nesmí být delší než je trest.

Doba trvání zákazu pobytu začíná běžet dnem nabytí právní moci rozsudku a končí uplynutím doby, na kterou byl trest stanoven, nebylo-li od výkonu trestu již upuštěno.

Jako u jiných druhů alternativní trestů se nedodržování tohoto rozhodnutí kvalifikuje jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 trestního zákoníku.

2.9 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce patří spolu s trestem domácího vězení mezi nově zavedené alternativní tresty, a to od 1. ledna 2010. Ukládání a výkon tohoto trestu je upraven v zákoně č. 40/2009 Sb., trestním zákoníku v § 76 a § 77. Štern, Ouředníková a Doubravová (2010, s. 161) uvádějí, že inspirací pro zavedení tohoto trestu byla mj. praxe a situace ve Velké Británii, která zejména v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století čelila rozsáhlým

projevům agrese a násilí na fotbalových stadionech a britští rowdies byli postrachem celé Evropy.

Dopustí – li se návštěvník sportovní, kulturní či jiné společenské akce úmyslného trestného činu v souvislosti s jejich návštěvou, může mu soud uložit trest zákazu vstupu na tyto akce, a to až na deset let. Tento trest je ukládán jako samostatný v situaci, kdy uložení jiného trestu není potřeba, a to v závislosti na závažnosti spáchaného trestného činu. Přihlíženo je rovněž k poměrům pachatele. Odsouzený se tak po celou dobu výkonu trestu nesmí účastnit vymezených sportovních, kulturních a jiných společenských akcí.

Základním dokumentem, který upravuje konkrétní průběh tohoto trestu je probační plán. Neplnění probačního plánu odsouzeným může naplnit znaky dalšího trestného činu, a to, maření výkonu úředního rozhodnutí. Probační plán sestavuje pracovník Probační a mediační služby, který je k tomuto pověřen soudem na základě pravomocného rozhodnutí. Do jeho přípravy je zapojen rovněž odsouzený. Tento pracovník je odpovědný za stanovení způsobu naplnění trestu a jeho kontrolu. Další informace pro sestavení probačního plánu pracovník získává od organizátorů akcí či pracovníků služby kriminální policie a vyšetřování, zabývajících se problematikou diváckého násilí. Pracovník Probační a mediační služby tak může odsouzenému například stanovit povinnost absolvovat program sociálního výcviku a převýchovy či program psychologického poradenství. Rovněž může odsouzenému uložit povinnost dostavovat se v době konání zakázané akce na určený útvar Policie České republiky. Probační plán v souvislosti s touto povinností obsahuje způsob plnění této povinnosti, včetně harmonogramu, kdy se má odsouzený na útvar Police České republiky dostavit.

§ 90 odstavci 1,2 zákona číslo 40/2009 Sb., trestním zákoníku se píše: Po výkonu poloviny trestu zákazu činnosti, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce může soud podmíněně upustit od výkonu jeho zbytku, jestliže odsouzený v době výkonu trestu způsobem svého života prokázal, že dalšího výkonu tohoto trestu není třeba, anebo jestliže soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného. Při podmíněném upuštění

od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce soud stanoví zkušební dobu až na pět let, nikoliv však na dobu kratší než zbytek trestu. Zkušební doba počíná právní mocí rozhodnutí o tomto upuštění.

2.10 Vyhoštění

Trest vyhoštění je velmi podobný trestu zákazu pobytu. Rovněž silně omezuje samotná lidská práva, která jsou uvedena v Listině základních práv a svobod, ovšem tento druh alternativního trestu se týká pouze pachatelů, kteří nejsou občany České republiky. Hlavním účelem trestu vyhoštění je „zabránit pachateli trestného činu, který není občanem České republiky a nemá zde ani postavení uprchlíka, v páčání další trestné činnosti na území České republiky“ (Osmančík, a kol. 1996. s. 74). Vyhoštěním se přesně rozumí odnětí práv cizinci k dalšímu pobytu na území České republiky a hlavně jeho fyzické přemístění na území jiného státu nebo předání příslušným orgánům jiného státu. Tento druh trestu lze ale také užít v situaci, kdy se cizinec v době rozhodování soudu nezdržuje na území České republiky. Důvodem je zabránění této osobě k navrácení se do republiky a znemožnění jejího vstupu na naše území.

„Soud může uložit pachateli, který není občanem České republiky nebo není osobou, které bylo přiznáno postavení uprchlíka, trest vyhoštění z území republiky, a to jako trest samostatný nebo i vedle jiného trestu, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, anebo jiný obecný záměr“ (Sotolař, Púry, Šámal 2000, s. 354).

Významný průlom při ukládání trestu vyhoštění s sebou přinesla novelizace trestního zákona číslo 253/1997 Sb., která zavedla možnost diferencovaného uložení trestu vyhoštění. Také stanovila přesné podmínky, za kterých není možno pachatele trestného činu vyhostit. Tyto jsou také uvedeny v trestním zákoníku § 80 odstavci 3 pod písmeny a) až g).

Délka trestu vyhoštění je zakotvena v § 80 odstavci 2 trestního zákoníku, kde je stanovena na dobu trvání od jednoho roku do deseti let, anebo na dobu neurčitou. O délce vyhoštění rozhoduje soud, kdy je třeba přihlídnout k povaze a

závažnosti trestného činu, který pachatel spáchal. Také je důležité zkoumat možnost nápravy pachatele a hlavně možnost ohrožení bezpečnosti lidí, obecného zájmu nebo majetku.

Výkon trestu je svěřen orgánům Policie České republiky, kterým přísluší určit i místo, kam má být odsouzený přemístěn. Jakmile nabude právní moci rozsudek, kterým byl trest vyhoštění uložen, předseda senátu zašle nařízení výkonu trestu Policii České republiky a vyzve zároveň odsouzeného, aby z České republiky neprodleně vycestoval. Nehrozí-li obava, že se odsouzený, který je na svobodě, bude skrývat nebo jinak mařit výkon trestu vyhoštění, může mu předseda senátu poskytnout přiměřenou lhůtu k obstarání jeho záležitostí. Tato lhůta nesmí být delší než jeden měsíc ode dne, kdy rozsudek nabyl právní moci.

3 Probační a mediační služba

Nedílnou součástí trestního řízení a tedy i alternativních trestů jsou pracovníci Probační a mediační služby. Probační a mediační služba byla zřízena zákonem o probaci a mediaci č. 257/2000 Sb. Výchozí koncepce Probační a mediační služby je postavena na práci v přípravném řízení, řízení před soudem a výkonu trestu. Cílem Probační a mediační služby bylo připravit a zajistit potřebné podmínky pro uložení některého z druhů alternativních trestů a opatření nebo i odklonů v trestním řízení. Jedná se například o zjištění sociálního, rodinného nebo ekonomického zázemí obviněného.

Pro samotnou pozitivní realizaci je potřeba, aby působnost probační a mediační služby byla celorepubliková a spolupracovala se všemi okresními, krajskými soudy a státním zastupitelstvím.

Nejčastěji se probační a mediační služba využívá při uložení alternativního trestu podmíněného odsouzení a obecně prospěšných prací. U ostatních druhů trestů je uplatnění probační a mediační služby znatelně menší, přesto spolupráce probačního úředníka s odsouzeným může napomoci řádnému výkonu trestu.

Jak je již z názvu patrné, jedná se o dvě složky působící pod jedním názvem. Každá z těchto složek v trestním řízení, ale i v samotné činnosti zastává jinou funkci.

Při řešení problému jednáme tak, abychom dosáhli svého cíle. Při tom bereme v potaz kontext problému, naši situace a podmínky, za nichž se problém řeší (Holá 2003, s. 53).

3.1 Probační služba

Veškeré podrobnosti týkající se probační a mediační služby v České republice jsou uvedeny v zákoně č. 257/2000 Sb., o probaci a mediaci. V § 2 odstavci 1 tohoto zákona je psáno, že probací se pro účely tohoto zákona rozumí organizování a vykonávání dohledu nad obviněným, obžalovaným nebo odsouzeným (dále jen "obviněný"), kontrola výkonu trestů nespojených s odnětím svobody, včetně

uložených povinností a omezení, sledování chování odsouzeného ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, dále individuální pomoc obviněnému a působení na něj, aby vedl řádný život, vyhověl soudem nebo státním zástupcem uloženým podmínkám, a tím došlo k obnově narušených právních i společenských vztahů.

Nejdůležitějším dokumentem probačního pracovníka je probační plán, který musí být sestaven společně s pachatelem trestného činu. Tento plán obsahuje časový harmonogram, který musí pachatel řádně plnit a pokud se tak nestane, sepíše probační pracovník záznam, který předkládá soudu. Tento následně může uložený alternativní trest přeměnit na trest nepodmíněný.

„Probační úředník musí při své činnosti vycházet ze soudního rozhodnutí a dbát o řádný výkon uložené sankce. Zároveň však usiluje o pozitivní motivaci klienta ke změně stávající situace a životního stylu, aby byl schopen vést svůj život bez další trestné činnosti“ (Žatecká 2004, s. 154).

3.2 Mediační služba

Jak již bylo uvedeno, mediační služba vychází ze zákona 257/2000 Sb. o probaci a mediaci, kde je v ustanovení § 1 odstavci 2 psáno: Mediací se pro účely tohoto zákona rozumí mimosoudní zprostředkování za účelem řešení sporu mezi obviněným a poškozeným a činnost směřující k urovnání konfliktního stavu vykonávaná v souvislosti s trestním řízením. Mediaci lze provádět jen s výslovným souhlasem obviněného a poškozeného.

„Mediací nazýváme dobrovolné, osobní a přímé setkání oběti a pachatele trestného činu za účasti mediátora“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová 2010, s. 62). Pokud není snaha ani jedno z účastníků, nelze tedy situaci vyřešit prostřednictvím probační a mediační služby a nezbývá, než aby o trestném činu rozhodl soud, bez možných návrhů od této složky.

Základem kladné mediaci, je tedy snaha o vyřešení problému na obou stranách. Důležité je, aby činnost byla zahájena v co nejranější fázi trestního řízení, jelikož lze předpokládat vyšší míru motivace u obou dotčených. Mezi vhodné

případy, kdy do řízení zasahuje mediační pracovník, bývají situace, kdy se oběť i pachatel osobně znali (komunita, sousedi, rodina). Často je také vhodným případem prvopachatel, který má ve většině případů snahu o navrácení situace do původního stavu, pokud to ovšem jde. Nejčastěji se tedy mediační činnost užívá v řízení s mladistvými pachateli, na které má setkání s jejich obětí silný výchovný dopad a tím pádem se u nich snižuje riziko recidivity.

4 Praktická část

Praktická část navazuje na část teoretickou, která se věnovala alternativním trestům využívaným v České republice. Praktická část se zabývá zjištěním, jaký je postoj veřejnosti v okrese Česká Lípa k ukládání alternativních trestů a povědomí respondentů o problematice alternativních trestů.

4.1 Metoda, průzkumný vzorek a místo průzkumu

Byla použita metoda kvantitativně orientovaného dotazníku. Dotazník obsahoval dva druhy otázek. V 16 případech se jednalo o otázky uzavřené a pouze ve dvou případech o otázky otevřené.

Průzkumný vzorek obsahoval 100 řádně a platně vyplněných anonymních dotazníků. Dotazováno však bylo 150 osob, 43 dotazníků respondenti nevrátili a zbývajících 7 bylo vyplněno nesprávným způsobem, tudíž byly tyto ze sběru dat vyloučeny. Průzkumný vzorek respondentů byl zvolen formou náhodného výběru s ohledem ke stanoveným předpokladům a cílům bakalářské práce.

Jako místo průzkumu byl zvolen okres Česká Lípa, ve kterém se nachází jak města tak menší přilehlé obce. Největší počet respondentů, kteří odpověděli na dotazník, bylo z České Lípy a Nového Boru. Výsledky průzkumu by tak měly být objektivní, a neovlivněné základními znaky prostředí respondentů, ve kterém žijí. Dotazníky byly rozdávány formou osobního předání popř. prostřednictvím dalších osob.

Dotazník obsahoval celkem 18 otázek. Prvních 5 z nich se týkalo osobní charakteristiky respondentů, jednalo se o zjištění pohlaví, věku, místu bydliště, nejvyššího dosaženého vzdělání a povolání respondentů. Otázky č. 6 až 18 se již vztahovaly k samotné problematice alternativních trestů, tak aby se později daly vyhodnotit a bylo možné učinit závěr o postoji a povědomí veřejnosti v okrese Česká Lípa k alternativním trestům.

4.2 Časový harmonogram průzkumu

červenec až září 2011	příprava průzkumu, vytvoření dotazníku
říjen 2011 až prosinec 2011	sběr dat
leden až únor 2012	zpracování a interpretace výzkumu

4.3 Předpoklady bakalářské práce

Lze předpokládat, že většina respondentů v okrese Česká Lípa ví, co je to alternativní trest.

Lze předpokládat, že více jak 50% respondentů v okrese Česká Lípa má negativní postoj k alternativním trestům.

Postoj žen k ukládání alternativních trestů je shovívavější než u mužů.

5 Analýza dotazníkového šetření

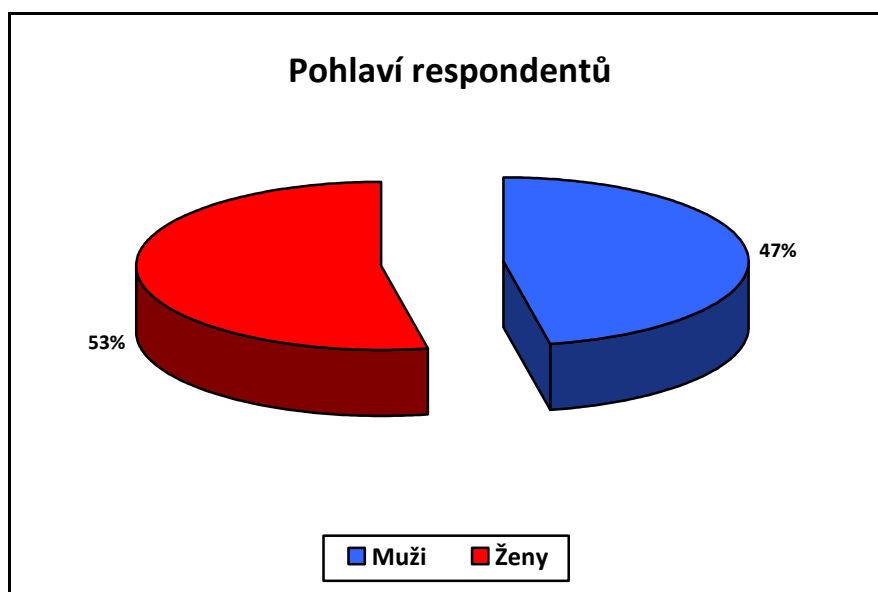
➤ otázka č. 1 – Pohlaví.

Tabulka 1: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Počet respondentů	%
Muž	47	47 %
Žena	53	53 %

Požadovaného průzkumu se zúčastnilo 100 respondentů. Sečtením výsledků bylo zjištěno, že mužské pohlaví bylo osloveno v menším měřítku a to ve 47 případech, tedy 47% účast. Opačné ženské pohlaví bylo zastoupeno v 53%.

Graf 1: Pohlaví respondentů

➤ **otázka č. 2 – Věk.**

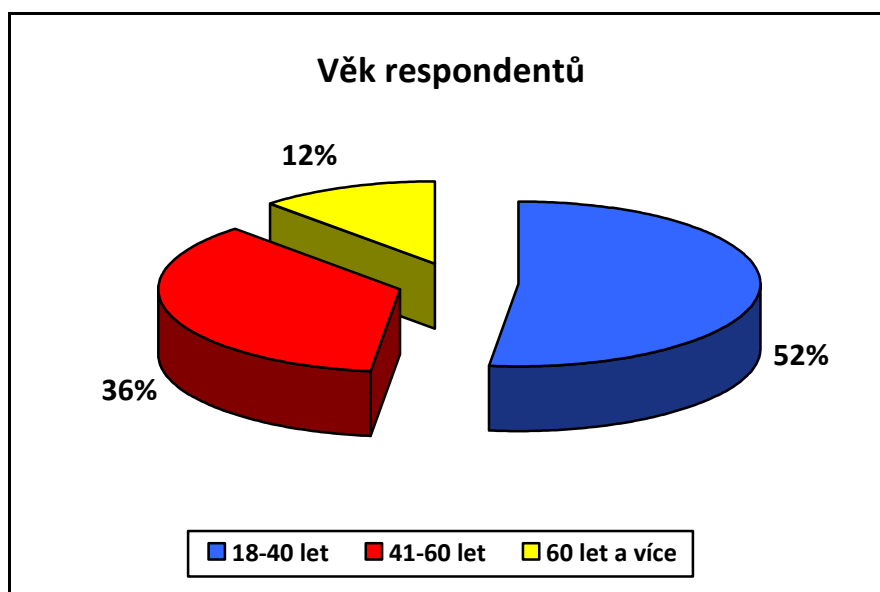
Tabulka 2: Věk respondentů

Věk	Počet respondentů	%
18-40	52	52 %
41-60	36	36 %
61 a více	12	12 %

Dotazovány byly pouze osoby starší 18 let. Věkové složení respondentů lze rozdělit do tří základních kategorií. První kategorie byla v rozmezí od 18 let až do 40 let. Jedná se o vývojový stupeň dospívání a raná dospělost. Druhá kategorie byla od 41 let do 60 let, neboli vývojově dospělost a poslední kategorií bylo stáří, které je charakterizováno věkem od 61 let a více.

Dotazníkového šetření se tedy zúčastnilo 52 osob v rozmezí od 18 let do 40 let, což znamená zastoupení 52%. V kategorii od 41 let do 60 let byla získána data od 36 osob, tedy 36% zastoupení a v kategorii od 61 let a více let byla získána data od 12 osob, tedy 12% zastoupení.

Graf 2: Věk respondentů

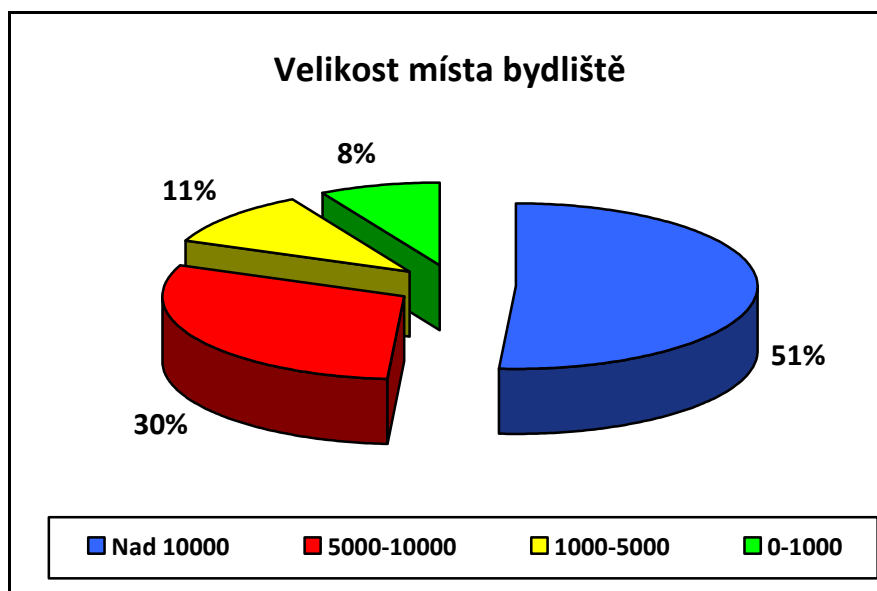
➤ **otázka č. 3 - Velikost místa Vašeho bydliště.**

Tabulka 3: Velikost místa bydliště respondentů dle počtu obyvatel

Místo bydliště	Počet respondentů	%
nad 10 000	51	51 %
5 001 - 10 000	30	30 %
1 001 - 5 000	11	11 %
0 - 1 000	8	8 %

Místo bydliště respondentů se nacházelo v okrese Česká Lípa. Velikost místa bydliště nad 10 000 obyvatel uvedlo 51 respondentů, tedy 51%. 30 respondentů, tedy 30% z dotazovaných bylo z měst v rozmezí od 5 001 obyvatel do 10 000 obyvatel. Místo bydliště od 1 001 obyvatel až 5 000 obyvatel uvedlo 11 osob, tedy 11% a 8 respondentů, tedy 8 % pocházelo z velikosti místa bydliště do 1 000 obyvatel.

Graf 3: Velikost místa bydliště respondentů

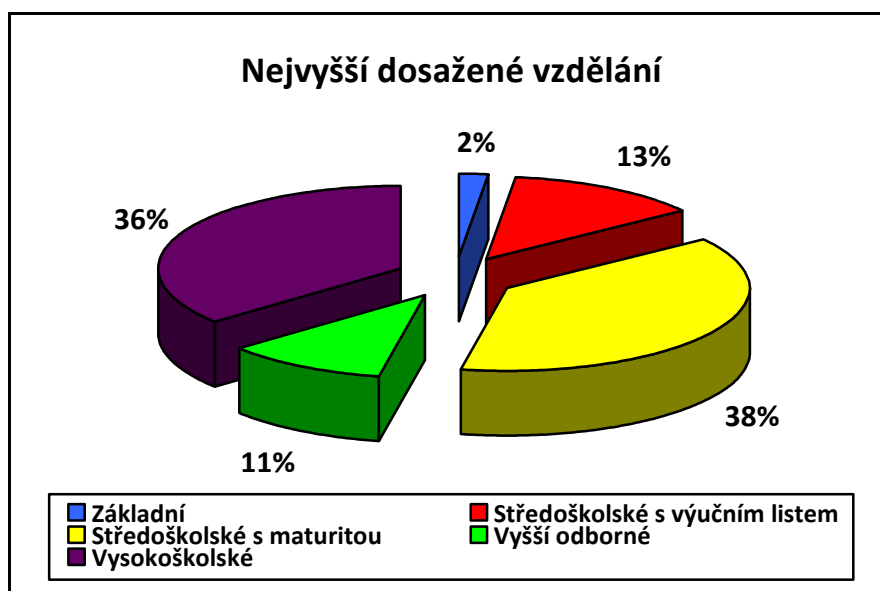
➤ **Otázka č. 4 - Nejvyšší dosažené vzdělání.**

Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Dosažené vzdělání	Počet respondentů	%
Základní	2	2 %
Středoškolské (výuční list)	13	13 %
Středoškolské (maturita)	38	38 %
Vyšší odborné	11	11 %
Vysokoškolské	36	36 %

Nevětší zastoupení ve vzdělanosti respondentů mělo středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou, které se vyskytovalo u 38 respondentů, tedy 38%. Druhé nejpočetněji dosahované vzdělání bylo vysokoškolské v počtu 36, tedy 36%, dále pak středoškolské vzdělání s výučním listem, a to 13 respondentů, tedy 13%, 11 respondentů dosáhlo vyššího odborného vzdělání, tedy 11% a nejméně bylo zastoupeno vzdělání základní v počtu 2 respondentů, tedy 2%.

Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

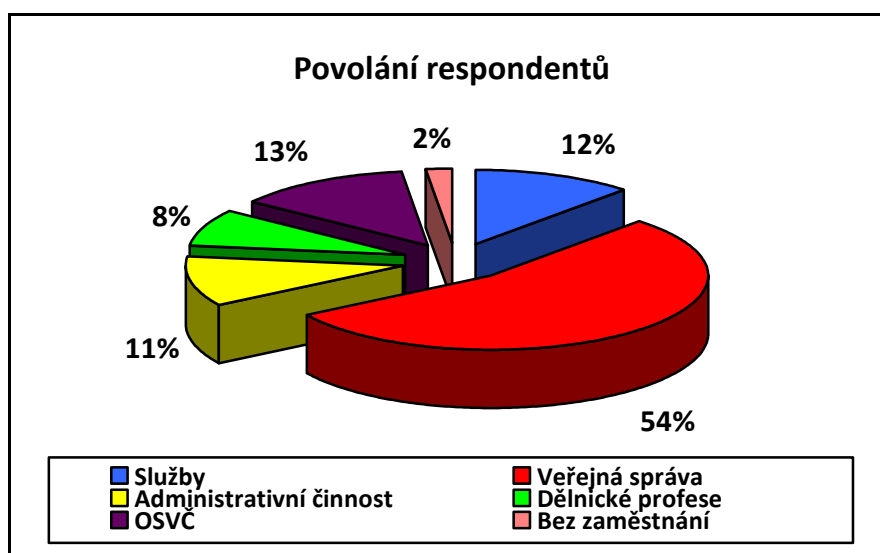
➤ **Otázka č. 5 – Povolání.**

Tabulka 5: Povolání respondentů

Povolání	Počet respondentů	%
Služby	12	12 %
Veřejná správa	54	54 %
Administrativní činnost	11	11 %
Dělnické profese	8	8 %
OSVČ	13	13 %
Bez zaměstnání	2	2 %

Jednotlivá povolání byla rozdělena do 6 základních skupin. Nejvíce respondentů uvedlo, že pracuje ve veřejné správě (Policie ČR, Finanční úřady, Městské úřady, Úřady práce atd.), a to celkem 54, tedy 54%. 13 respondentů uvedlo, že se živí jako osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), tedy 13%. Třetí nejčastěji uváděné povolání bylo ve skupině služby v počtu 12, tedy 12%, dále pak následovala skupina administrativní činnost v počtu 11 respondentů, tedy 11%. Dělnické profese byly zastoupeny 8 osobami, tedy 8% a nejméně, tedy 2 osoby uvedly, že byly v době dotazování bez zaměstnání, tedy 2 % z dotazovaných.

Graf 5: Povolání respondentů

Shrnutí základních výsledků z otázek 1 až 5

Na dotazník odpovědělo celkem 100 respondentů, jednalo se o 53 % žen a 47% mužů. Nejvíce respondentů bylo dle velikosti místa bydliště z České Lípy a Nového Boru. Jako nejvyšší dosažené vzdělání bylo nejvíce zastoupeno středoškolské vzdělání s maturitou. Nejčetnějším povoláním respondentů bylo povolání zařazené ve skupině státní správa, celkem 54% respondentů, naopak nejmenší zastoupení měli nezaměstnaní.

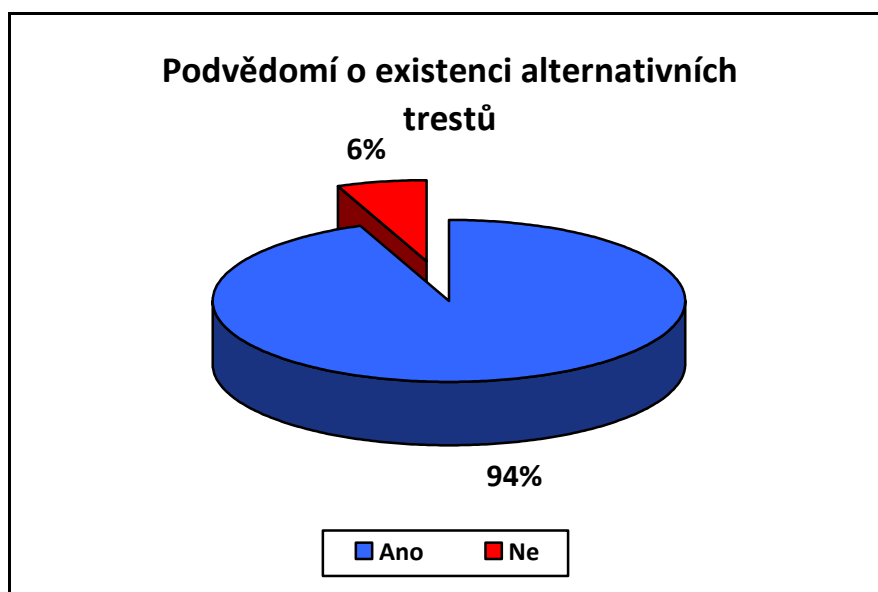
➤ **Otázka č. 6 - Máte povědomí o existenci alternativních trestů v České republice?**

Tabulka 6: Podvědomí respondentů o alternativních trestech

	Počet respondentů	%
Ano	94	94 %
Ne	6	6 %

Na otázku, zda mají respondenti povědomí o existenci alternativních trestů užívaných v České republice, bylo zjištěno, že většina dotazovaných osob o pojmu alternativní trest měla nějaké informace. Na tuto otázku odpovědělo 94 respondentů kladně. Zbýlých 6 osob odpovědělo záporně.

Graf 6: Podvědomí respondentů o alternativních trestech

➤ **Otázka č. 7 - V případě kladné odpovědi na předchozí otázku vyjmenujte ty alternativní tresty, které znáte.**

Otázka číslo 7 byla otevřená a odpovídalo na ní 94 respondentů, kteří uvedli, že mají alespoň nějakou podvědomost o alternativních trestech v České republice.

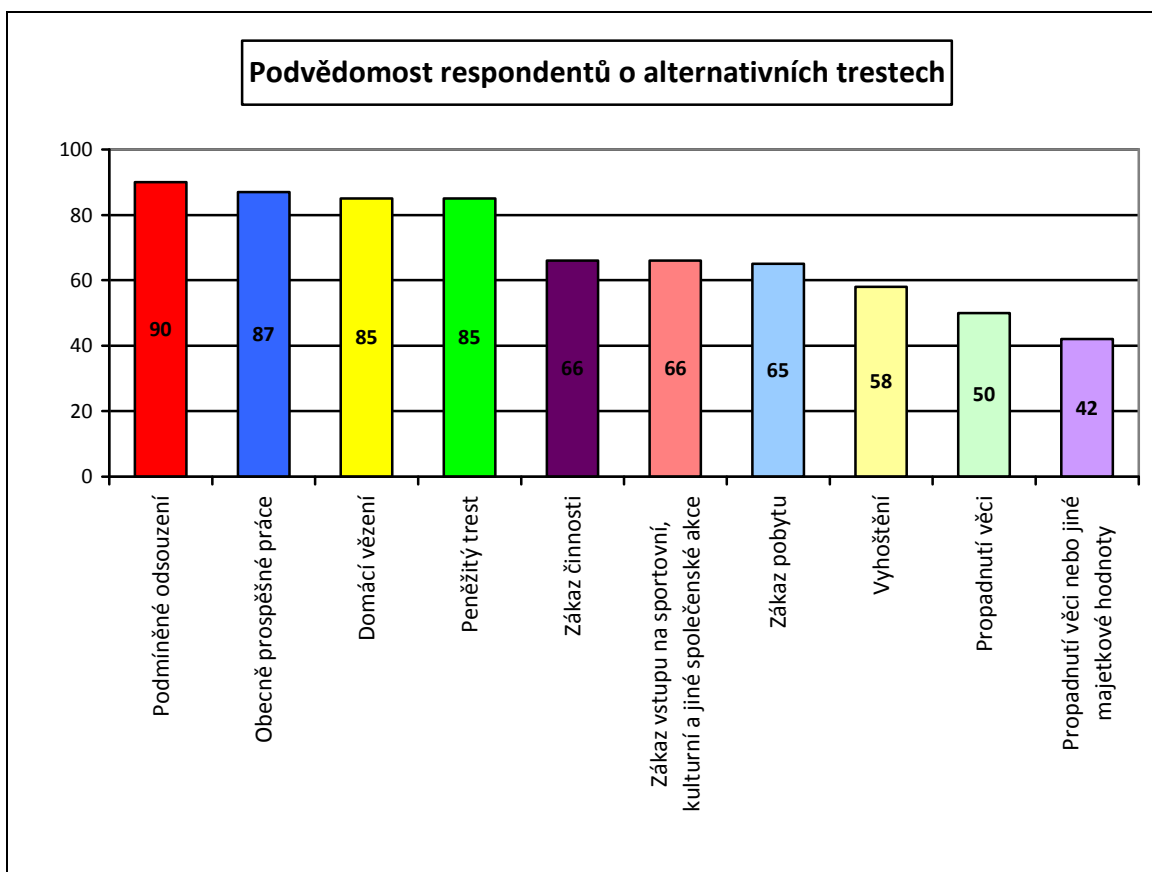
Tabulka 7: Podvědomost respondentů s druhy alternativních trestů

Alternativní tresty	Počet respondentů
Podmíněné odsouzení	90
Obecně prospěšné práce	87
Domácí vězení	85
Peněžitý trest	85
Zákaz činnosti	66
Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	66
Zákaz pobytu	65
Vyhoštění	58
Propadnutí věci	50
Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty	42

Výsledkem dotazníkového šetření bylo zjištěno, že nejznámějším druhem alternativního trestu je podmíněné odsouzení, které uvedlo 90 respondentů. Pouhé čtyři osoby si na podmíněné odsouzení nevzpomněly nebo jej neznají. Dalším alternativním trestem, který respondenti uváděli, nejčastěji byly obecně prospěšné práce s počtem 87, po těchto následovalo domácí vězení s počtem 85 a peněžitý trest s počtem také 85. Zajímavou skutečností bylo zjištění, že trest domácího vězení uvedlo celkem 85 respondentů, ačkoli se jedná poměrně o nově zavedený alternativní trest s účinností od 1. 1. 2010. Odpovědí na tuto skutečnost tak může být fakt, že je veřejnost o tomto trestu poměrně značně informovaná ze strany médií. V souvislosti s dalším poměrně často uváděným alternativním trestem, kterým byl zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, bylo zjištěno, že si respondenti tento druh alternativního trestu spojují převážně se sportovními

akcemi, jelikož v odpovědích na dotazník byl tento trest nazýván jako zákaz vstupu na sportovní akce. Zákaz činnosti uvedlo rovněž 66 respondentů. 65 respondentů pak uvedlo zákaz pobytu, vyhoštění v 58, propadnutí věci 50 a propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty 42 respondentů.

Graf 7: Podvědomí respondentů o jednotlivých druzích alternativních trestů

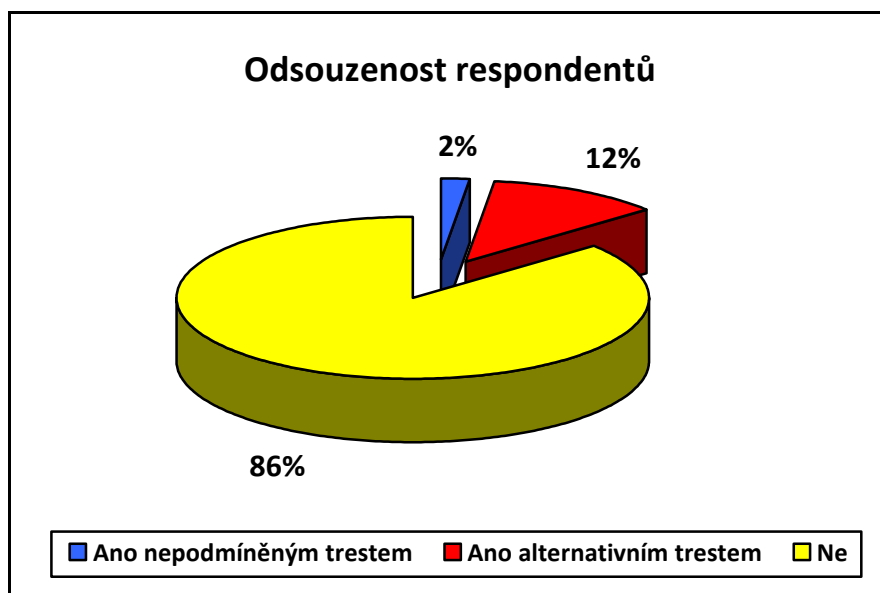
➤ **Otázka č. 8 – Byl(-a) jste pravomocně odsouzen(-a) k trestu?**

Tabulka 8: Odsouzenost respondentů

	Počet respondentů	%
Ano nepodmíněným trestem	2	2 %
Ano alternativním trestem	12	12 %
Ne	86	86 %

Otázka číslo 8 zjišťovala, zda byli dotazovaní respondenti odsouzeni k alternativnímu nebo nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Na dotaz zda byl dotčený jedinec někdy ve svém životě odsouzen k nepodmíněnému nebo alternativnímu trestu, bylo zjištěno, že nikdy nebylo odsouzeno 86 respondentů, tedy 86%. Naopak 12 respondentů, tedy 12 % bylo odsouzeno k alternativnímu trestu a dokonce 2 respondenti byli odsouzeni k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Graf 8: Odsouzenost respondentů

➤ **Otázka č. 9 - Znáte nějakou osobu pravomocně odsouzenou k nepodmíněnému trestu odnětí svobody?**

Tabulka 9: Znalost respondentů osoby odsouzené k nepodmíněnému trestu

	Počet respondentů	%
Ano	9	9 %
Ne	91	91 %

Na otázku, zda respondenti znají nějakou osobu pravomocně odsouzenou k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, bylo odpovězeno následovně. 91 osob, tedy 91 % respondentů osobu pravomocně odsouzenou k nepodmíněnému trestu odnětí svobody neznalo. Zbýlých 9 respondentů, tedy 9% se s osobou pravomocně odsouzenou k nepodmíněnému trestu odnětí svobody setkala nebo jí zná.

Graf 9: Znalost respondentů osoby odsouzené k nepodmíněnému trestu odnětí svobody

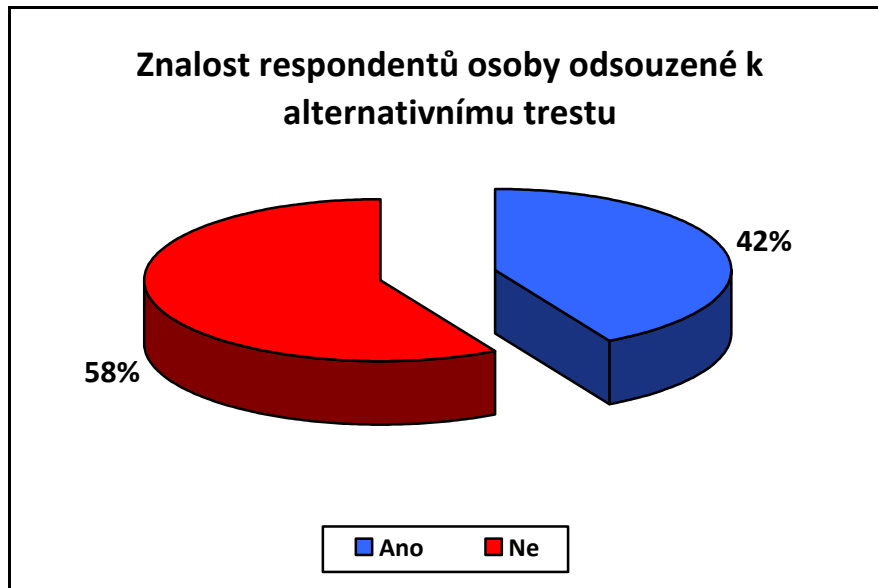
➤ **Otázka č. 10 - Znáte nějakou osobu pravomocně odsouzenou k alternativnímu trestu?**

Tabulka 10: Znalost respondentů osoby odsouzené k alternativnímu trestu

	Počet respondentů	%
Ano	42	42 %
Ne	58	58 %

Otázka číslo 10 je podobná otázce číslo 9. I zde byli respondenti dotazováni na znalost osob odsouzených k trestu, ovšem v tomto případě se jednalo o alternativní trest. Z výsledků je zřejmé, že respondenti znají více osob odsouzených k alternativnímu trestu než osob odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Na tuto otázku odpovědělo 42 osob kladně a 58 dotazovaných žádnou osobu odsouzenou k alternativnímu trestu neznalo.

Graf 10: Znalost respondentů osoby odsouzené k alternativnímu trestu

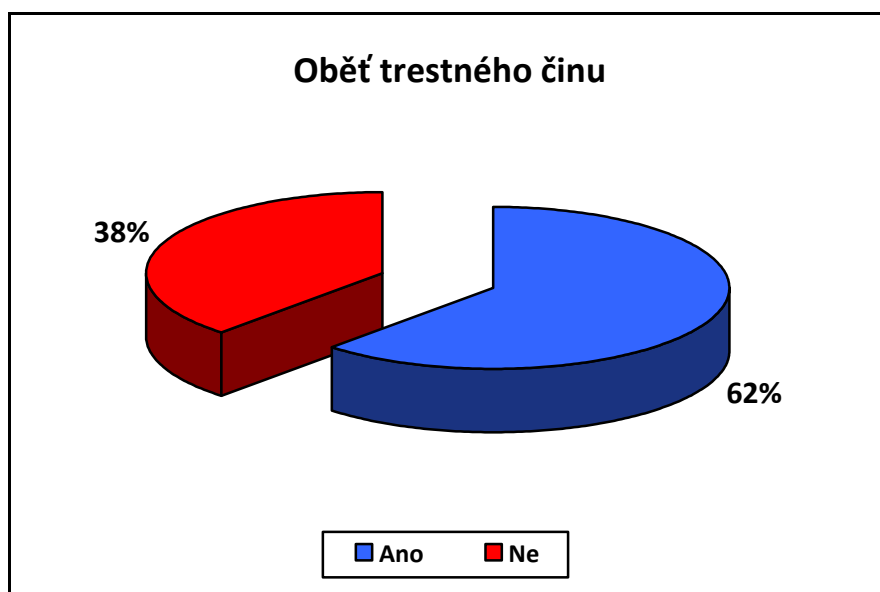
➤ **Otázka č. 11 - Stal(-a) jste se někdy obětí trestného činu?**

Tabulka 11: Oběť trestného činu

	Počet respondentů	%
Ano	62	62 %
Ne	38	38 %

Obětí trestného činu se dle dotazníkového šetření stalo 62 dotčených osob. Naopak 38 respondentů se nikdy obětí trestného činu nestalo. Z výsledků tedy vyplývá, že téměř každý druhý respondent se stal obětí majetkové, násilné, mravnostní nebo hospodářské trestné činnosti.

Graf 11: Oběť trestného činu

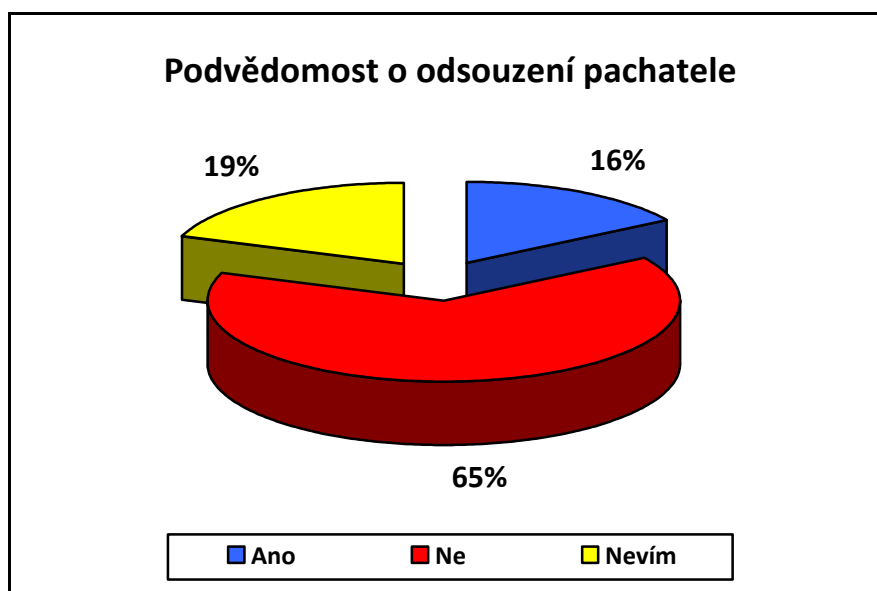
➤ **Otázka č. 12 - Byl pachatel tohoto trestného činu odsouzen?**

Tabulka 12: Podvědomost respondentů o odsouzení pachatele

	Počet respondentů	%
Ano	10	16 %
Ne	40	65 %
Nevím	12	19 %

Tato otázka vycházela z otázky číslo 11, tedy počtu 62 respondentů, kteří kladně odpověděli na otázku, zda se někdy stali obětí trestného činu. 65 % z těchto respondentů uvedlo, že pachatel trestného činu nebyl nikdy dopaden. Kladně odpovědělo pouze 10 respondentů, což znamenalo 16%. 12 respondentů odpovědělo, že neví, zda byl pachatel trestného činu dopaden. Důvodem, proč respondenti odpovídali především negativně či že nevědí, zda byl pachatel trestného činu odsouzen, může být špatná informovanost orgánů činných v trestním řízení nebo horší paměť respondentů.

Graf 12: Podvědomost respondentů o odsouzení pachatele

➤ **Otázka č. 13 - V případě kladné odpovědi na předchozí otázku uveďte konkrétně k jakému trestu. Jestliže nevíte, k jakému trestu byl pachatel odsouzen, odpovězte nevíím.**

Na otázku číslo 13 odpovědělo do dotazníku pouze 10 respondentů, kteří na otázku č. 12 odpověděli kladně. Výsledkem bylo, že 2 respondenti uvedli, že pachatel trestného činu byl odsouzen nepodmíněným trestem odnětí svobody, 6 pachatelů bylo odsouzeno alternativním trestem podmíněné odsouzení a 2 pachatelé byli odsouzeni k obecně prospěšným pracím.

➤ **Otázka č. 14 - Jste zastáncem alternativního trestu nebo nepodmíněného trestu odnětí svobody**

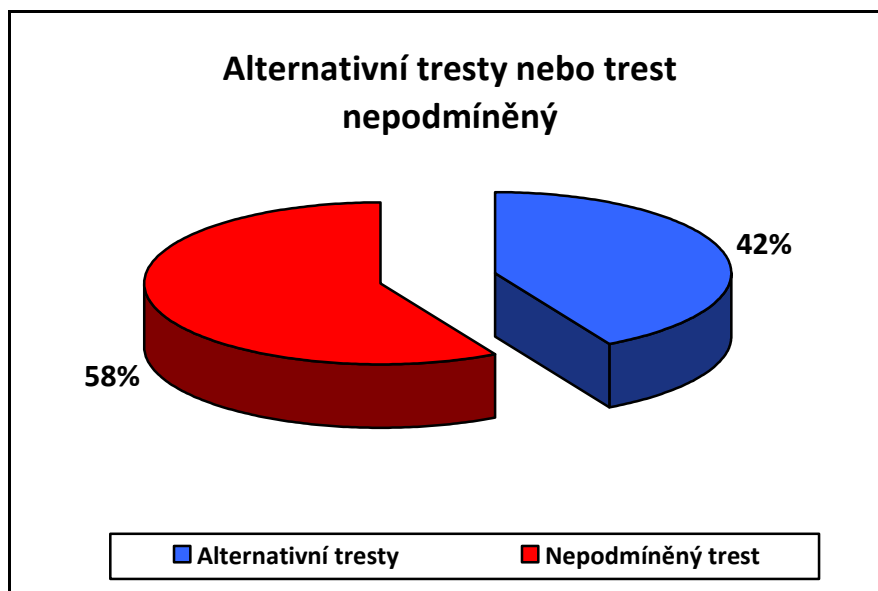
Tabulka 13: Alternativní tresty nebo trest nepodmíněný

	Počet respondentů	%
Alternativních trestů	42	42 %
Nepodmíněného trestu	58	58 %

Otázka číslo 14 byla zaměřena na zjištění, zda jsou respondenti zastánci alternativního trestání nebo nepodmíněného trestu odnětí svobody. Z analýzy otázky následně bylo zjištěno, že 42 respondentů je zastáncem alternativního trestání. Ostatní respondenti v počtu 58 mají postoj opačný a myslí si, že uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody je lepší a jsou tudíž jeho zastáncem.

Analýzou dotazníkového šetření bylo zjištěno, že ve větší míře byli pro užití alternativních trestů respondenti ženského pohlaví, žijící v menších městech s vyšším dosaženým vzděláním.

Graf 13: Alternativní tresty nebo trest nepodmíněný

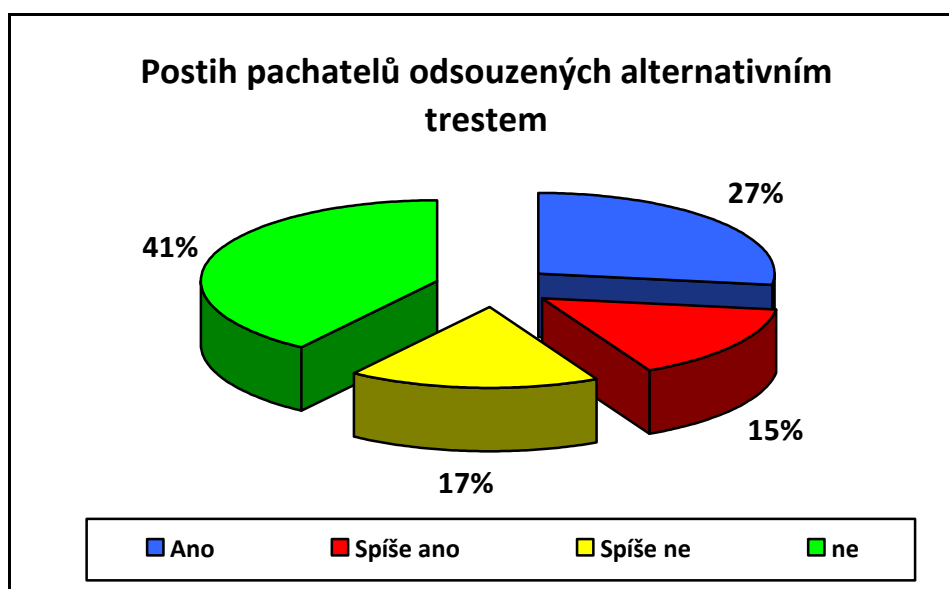
➤ **Otázka č. 15 - Myslíte si, že alternativní trest je dostatečným postihem pro odsouzeného?**

Tabulka 14: Postih pachatelů odsouzených alternativním trestem

	Počet respondentů	%
Ano	27	27 %
Spíše ano	15	15 %
Spíše ne	17	17 %
Ne	41	41 %

Sečtením výsledků bylo zjištěno, že většina dotčených respondentů v počtu 58 není s ukládáním alternativních trestů spokojená a jsou zastánci nepodmíněného trestu odnětí svobody. Z tohoto počtu 17 respondentů uvedlo odpověď spíše ne a 41 respondentů uvedlo ne. Dle analýzy bylo dále zjištěno, že 42 respondentů má k ukládání alternativních trestů kladný postoj. Přesně 27 respondentů do dotazníku uvedlo, že alternativní trest je dostačujícím postihem pro pachatele a 15 respondentů uvedlo, odpověď spíše ano.

Graf 14: Postih pachatelů odsouzených alternativním trestem

➤ **Otázka č. 16 - Myslíte si, že alternativní tresty jsou vhodným nápravným opatřením pro pachatele trestných činů?**

Tabulka 15: Alternativní trestání jako náprava pachatele

	Počet respondentů	%
Ano	37	37 %
Ne	58	58 %
Nevím	5	5 %

Otázka číslo 16 souvisí s otázkami číslo 14 a 15 a tudíž jsou si i výsledky podobné. Ze 42 respondentů, kteří v otázce číslo 14 uvedli, že mají kladný postoj k ukládání alternativních trestů, si 37 z nich myslí, že se jedná o vhodné nápravné opatření pro pachatele trestného činu a 5 respondentů na tuto otázku odpovědělo neví. Respondenti, kteří na otázku číslo 14 odpověděli, že jsou zastánci nepodmíněného trestu odnětí svobody, uvedli, že alternativní tresty nejsou ani vhodným nápravným opatřením pro pachatele trestných činů. Odpověď ne uvedlo 58 respondentů.

Graf 15: Alternativní trestání jako náprava pachatele

➤ **Otázka č. 17 - Seřadte sestupně dle Vašeho hodnocení následující alternativní tresty používané v České republice od nejvíce účinného po nejméně účinný. Číslo 1 znamená nejvíce účinný a číslo 10 nejméně účinný.**

Dle rozboru celého dotazníku bylo zjištěno, že na tuto otázku odpověděli všichni respondenti, i ti, kteří v otázce číslo 6 uvedli, že nemají povědomí o existenci alternativních trestů v České republice.

1. Zákaz činnosti

2. Zákaz pobytu

3. Vyhoštění

4. Podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem

5. Peněžitý trest

6. Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty

7. Propadnutí věci

8. Domácí vězení

9. Obecně prospěšné práce

10. Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Analýzou dotazníkového šetření bylo zjištěno, že jako nejvíce účinný alternativní trest uváděli respondenti zákaz činnosti. Důvodem bude nejspíš profesní pohled respondentů na tento postih, kdy zákazem činnosti (výkonu profese), může dojít k velkým finančním problémům odsouzeného a rovněž může mít tento trest vliv i na jeho rodinu, pakliže se například jedná o samoživitele. Jako druhý a třetí nejvíce účinný alternativní trest byl uváděn zákaz pobytu a vyhoštění. Oby dva tyto tresty významným způsobem omezují svobodný pohyb odsouzeného, z tohoto důvodu byly tyto uváděny na předních místech. Trest vyhoštění, byl v několika dotaznících označen jako nejvíce účinný. Tuto skutečnost lze přikládat k faktu, že se mezi respondenty mohli vyskytovat zástupci cizí národnosti nebo ti kteří s osobou cizí národnosti žijí. Následovalo podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem a po tomto alternativním trestu přišly na řadu tři alternativní

tresty, které jsou rázu ekonomického. Jedná se o peněžitý trest, propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a propadnutí věci. Tyto alternativní tresty jsou v polovině tabulky a značí, že veřejnost se více bojí o svoji svobodu, než o finanční prostředky nebo majetkové hodnoty. Na osmém místě se umístil jeden z novějších alternativních trestů, a to trest domácího vězení. Je zajímavé, že ačkoli tento druh alternativního trestu patřil mezi ty, které respondenti dle odpovědí na otázku číslo 7 zařadili mezi třetí nejznámější alternativní trest, nepřikládají mu naopak velkou účinnost. Důvodem může být skutečnost, že pro odsouzeného se téměř nic nezmění, je stále doma a dochází do zaměstnání. Dalším důvodem mohl být fakt, že se stále nepodařil vyřešit problém s lépe prováděným dohledem odsouzených. Mezi ty nejméně účinné alternativní tresty respondenti uvedli obecně prospěšné práce a zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Je možné, že kdyby na dotazník odpovídali respondenti Fan clubu nějakého sportovního prvoligového oddílu, by byl výsledek odlišný. Výsledkem bylo pouze zjištěno, že u mužů ve věku od 18 do 40 let, byl tento alternativní trest uváděn na vyšších místech než u ostatních respondentů.

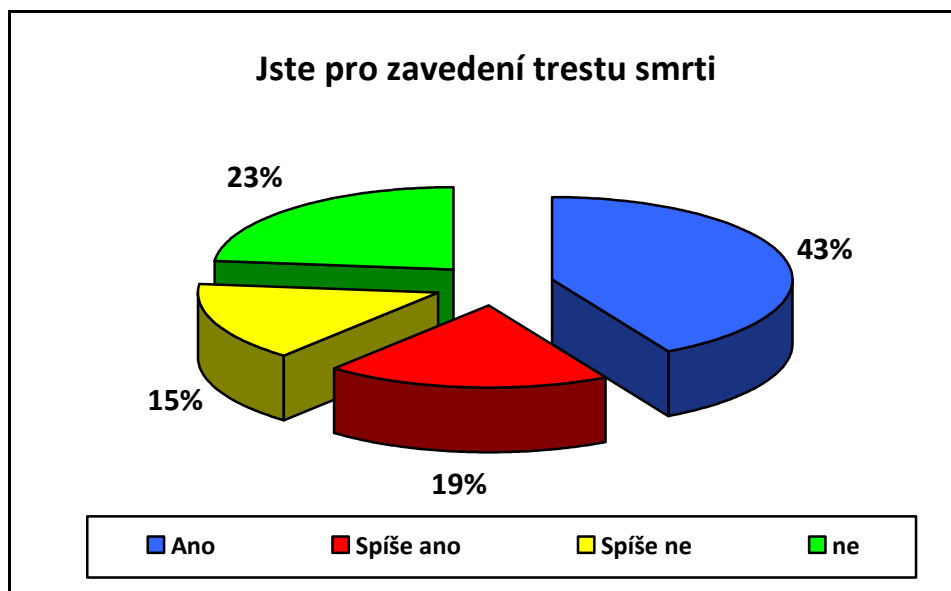
➤ **Otázka č. 18 - Jste pro zavedení trestu smrti jako alternativy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody?**

Tabulka 16: Jste pro zavedení trestu smrti

	Počet respondentů	%
Ano	43	43 %
Spíše ano	19	19 %
Spíše ne	15	15 %
Ne	23	23 %

Otázka číslo 18 se dotazovala, zda jsou respondenti pro zavedení trestu smrti jako alternativy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Bylo zjištěno, že pro zavedení trestu by bylo celkem 62 respondentů, kdy z těchto 43 respondentů odpovědělo ano a 19 respondentů spíše ano. Negativní postoj k trestu smrti mělo 38 respondentů.

Graf 16: Jste pro zavedení trestu smrti

6 Shrnutí dotazníkového šetření a předem stanovených předpokladů

Dotazník se zabýval tím, jaký je postoj veřejnosti v okrese Česká Lípa k ukládání alternativních trestů a jaké je povědomí respondentů o problematice alternativních trestů.

Z tohoto důvodu byly před samotným vypracováním celé bakalářské práce a hlavně dotazníkového šetření stanoveny v kontextu s teoretickou částí tři základní předpoklady.

1. Lze předpokládat, že většina respondentů v okrese Česká Lípa ví co je to alternativní trest.
2. Lze předpokládat, že více jak 50 % respondentů v okrese Česká Lípa má negativní postoj k alternativním trestům.
3. Postoj žen k ukládání alternativních trestů je shovívavější než u mužů.

Jako základní metoda sběru dat byla stanovena metoda nestandardizovaného dotazníku, který byl zaměřený na občany žijící v okrese Česká Lípa ve věku od 18 let a více let pohlaví ženského a mužského.

Vyhodnocení předpokladu číslo 1

Předpokládali jsme, že většina respondentů v okrese Česká Lípa ví co je to alternativní trest.

První námi stanovený předpoklad se v praxi podařilo potvrdit.

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že celkem 94 respondentů ze 100, povědomost o alternativních trestech užívaných v české právní úpravě má. Jedná se tak o velký počet kladných odpovědí, což může být přikládáno značnému vlivu

sdělovacích prostředků jako je televize, internet nebo rozhlas, které se touto problematikou často zabývají. Pouze 6 respondentů o alternativních trestech povědomí nemá.

Vyhodnocením otázky číslo 7, bylo zjištěno, že nejčastější odpovědí na otázku, jaké alternativní tresty znáte, 90 respondentů (jednalo se o 94 respondentů, kteří na otázku číslo 6 odpověděli, že mají povědomí o existenci alternativních trestů v České republice) uvedlo podmíněné odsouzení. Z čehož vyplynulo, že pouze 4 respondenti tento druh alternativního trestu neuvědli, či si na něj nevzpomněli. Dále bylo zjištěno, že alternativní trest propadnutí věci a jiné majetkové hodnoty, který byl v otázce číslo 7 uváděn jako ten, který respondenti nejméně znají, byl navzdory této skutečnosti uveden ve 42 případech, což je poměrně vysoká hodnota.

Vyhodnocení předpokladu číslo 2

Předpokládali jsme, že více jak 50 % respondentů v okrese Česká Lípa má postoj k alternativním trestům negativní.

Druhý námi stanovený předpoklad se v praxi podařilo potvrdit.

Tomuto předpokladu se věnovalo několik otázek, mezi hlavní autor práce uvádí otázky číslo 14, 15 a 16. Analýzou těchto otázek bylo zjištěno, že 58 respondentů nejsou zastánci alternativního trestání a myslí si, že alternativní tresty nejsou dostatečným postihem pro pachatele trestných činů a nejsou ani vhodným nápravným opatřením. Zbýlých 42 respondentů mělo postoj k alternativnímu trestání pozitivní.

Dle názoru autora má na převažující negativní postoj k ukládání alternativních trestů vliv skutečnost, zda se respondenti stali obětmi trestného činu a následně vědomí, zda byli pachatelé těchto trestných činů dopadeni a odsouzeni, čemuž se věnovaly otázky číslo 11, 12 a 13 ze kterých vyplynulo, že 62 respondentů se stalo obětmi trestného činu, ale pouze 10 respondentů uvedlo, že pachatel tohoto činu byl dopaden a následně odsouzen. Z těchto 10 respondentů 2 uvedli, že pachatel

trestného činu byl odsouzen nepodmíněným trestem odnětí svobody a celkem 8 pachatelů bylo odsouzeno alternativním trestem.

Vyhodnocení předpokladu číslo 3

Předpokládali jsme, že postoj žen k ukládání alternativních trestů je shovívavější než u mužů.

Třetí námi stanovený předpoklad se podařilo potvrdit.

Šetřením bylo zjištěno, že se samotného vyplňování dotazníku zúčastnilo více žen než mužů. Ženy byly zastoupeny v počtu 53 a muži v počtu 47. Analýzou dotazníků bylo u otázky číslo 14 zjištěno, že zastáncem alternativního trestu před nepodmíněným trestem odnětí svobody bylo celkem 39 respondentů, z tohoto počtu bylo celkem 28 žen. V případě otázky číslo 15, která zjišťovala, zda je alternativní trest dostatečným postihem pro pachatele trestného činu z celkového počtu 42 kladných odpovědí, odpovědělo kladně 29 žen. Rovněž na otázku číslo 16, která zjišťovala, zda je alternativní trest vhodným nápravným opatřením pro pachatele trestného činu, odpovědělo kladně celkem 37 respondentů, z čehož bylo 29 žen.

7 Navrhovaná řešení

Cílem bakalářské práce bylo zjistit jaký je postoj a povědomost veřejnosti v okrese Česká Lípa k ukládání alternativních trestů. Z výsledků dotazníkového šetření následně vyšlo najevo, že s alternativním trestáním není spokojeno mnoho respondentů a přáli by si, aby pachatelé trestných činů, byli umisťováni spíše do věznic. Ke zlepšení tohoto postoje by mohla sloužit následující navrhovaná řešení:

- Zvýšit informovanost veřejnosti o výhodách alternativních trestů pomocí přednášek, školení, seminářů či prostřednictvím médií.
- Orgány činné v trestním řízení a soudy by měly lépe vyrozumívat poškozené o konečném stavu řízení.
- Zpracovat statistiku recidivy u osob odsouzených k alternativnímu trestu.
- Dbát na to, aby byl vhodně uložen alternativní trest vzhledem k povaze trestného činu a osobě pachatele a aby tento trest naplnil svůj účel a pachatel byl dostatečně potrestán a došlo k jeho nápravě.
- Odpovědné orgány by měly vzít v potaz, že alternativní tresty mohou být jedním z možných řešení malé kapacity věznic a vazebních věznic v České republice.
- Vyčlenit ze státního rozpočtu dostatek finančních prostředků, které by směřovaly na personální zajištění dostatečného počtu míst pro pracovníky Probační a mediační služby.
- Vyčlenit ze státního rozpočtu dostatek finančních prostředků, které by zajistily vylepšení technických podmínek pro výkon alternativního trestu domácího vězení (monitoring odsouzených).
- Zpřísnit alternativní tresty, díky čemuž by pak veřejnost k těmto trestům měla pozitivnější postoj.

Závěr

O tom, že řešení situace přeplněnosti věznic v České republice není snadné ani pro nejvyšší představitele republiky, svědčí pracovní návrh ministerstva spravedlnosti v souvislosti se změnami v trestním zákoníku, které jedná o automatickém propouštění vězňů a rovněž recidivistů odsouzených do tří a pěti let. Odsouzení do tří let by byli propuštěni po třetině trestu a odsouzení do pěti let po jeho polovině. Jedinou podmínkou pro jejich propuštění by bylo, že by se po dobu strávenou ve vězení nesměli dopustit kázeňských přestupků. Podle mého názoru by vězni ztratili respekt k uloženému rozsudku odnětí svobody, když by věděli, že budou automaticky za dobré chování ve vězení propuštěni buď po třetině, nebo polovině trestu a trestu odnětí svobody by pak bylo ubráno na jeho výchovném účinku. Řekl bych, že tento v současné době pracovní návrh, není dobrým řešením. Rovněž se dá očekávat, že soudci v reakci na něj budou odsouzeným ukládat horní hranice trestních sazeb, aby zabránili jejich „předčasnému“ propouštění.

Je zřejmé, že zákonodárci nemají ucelenější představu o komplexnějším řešení této situace, jelikož nevyužívají výhod již existujících řešení, kterými jsou právě alternativní tresty.

Alternativní tresty dle názoru autora lépe naplňují účel samotného trestu, zejména u provopachatelů, mladistvých nebo u pachatelů nedbalostních trestných činů. Výsledkem vhodně uloženého alternativního trestu může být náprava takového pachatele. Pachatel je na svobodě, neztrácí sociální vazby s okolím, je mu dána možnost pracovat a je tudíž schopen své činy napravit. Vzhledem k tomu, že jsou alternativní tresty ukládány za méně závažné trestné činy, myslím si, že zde vzniká menší riziko recidivy pachatele, než kdyby byl tento odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, jelikož pobyt ve vězení naskýtá další možnosti navázání kontaktů s osobami s kriminální minulostí, což příznivě nepůsobí na nápravu odsouzeného.

Z dotazníku, který byl podrobně analyzován v praktické části bakalářské práce, vyplynulo, že veřejnost v okrese Česká Lípa není s ukládáním alternativních trestů spokojena. Respondenti si myslí, že by tyto tresty měly být přísnější a z tohoto

důvodu dávají přednost nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Je tedy otázkou, zejména pro zákonodárce, zda alternativní tresty neudělat přísnější. Rovněž by měli široké veřejnosti, ať už prostřednictvím médií či ve svých volebních programech zdůrazňovat klady ukládání takovýchto trestů.

Zajímavý výsledek vzešel z odpovědí na otázku číslo 18 nestandardizovaného dotazníku, která se respondentů ptala na to, zda jsou pro zavedení trestu smrti jako alternativy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Na tuto otázku odpovědělo 100 respondentů, 43 respondentů uvedlo odpověď ano a 19 odpovědělo spíše ano, jedná se o poměrně vysoké číslo. Znamená to, že přes 50% z dotazovaných respondentů by bylo pro zavedení trestu smrti jako alternativy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Což je v přímé souvislosti s výsledkem dotazníku, ze kterého vyplynulo, že je veřejnost pro zpřísnění trestů.

Bude zajímavé, jaké další návrhy na řešení neutěšeného stavu přeplněných věznic, naši zákonodárci předloží, protože v době, kdy se musí šetřit a na výstavbu nových věznic se v rozpočtu finanční prostředky nenajdou, je každé bytí i méně nákladné řešení nákladné.

Seznam použitých zdrojů:

Business Center: Listina základních práv a svobod. [online]. [vid. 2011-10-10]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/listina-zakladnich-prav-a-svobod/hlava2.aspx>

ČERNÍKOVÁ, V. a kol., 2008. *Sociální ochrana, terciární prevence, její možnosti a limity.* 1 vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-138-0.

ČERNÍKOVÁ, V., SEDLÁČEK, V., 2002. *Základy penologie pro policisty.* 1. vyd. Praha: PAČR. ISBN 80-7251-104-1.

České noviny. V čem spočívá trest domácího vězení a kdy jej lze uložit? [online]. [vid. 2011-09-27]. Dostupné z: http://www.ceskenoviny.cz/paragrafy/zpravy/v-cem-spociva-trest-domaciho-vezeni-a-kdy-jej-lze-ulozit/417889&id_seznam

HOLÁ, L., 2003. *Mediace. Způsob řešení mezilidských konfliktů.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-0467-6.

Ihned: Takto bude vypadat domácí vězení v Česku. Hlídat budou soukromníci. [online]. [vid. 2011-10-10]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-33149400-takto-bude-vypadat-domaci-vezeni-v-cesku-hlidat-budou-soukromnici>

JELÍNEK, J., 2010. *Trestní právo hmotné, obecná část.* 2. vyd. Praha: Leges. ISBN 978-80-87212-49-3

KALVODOVÁ, V., 2002. *Postavení trestu odnětí svobody v systému trestněprávních sankcí.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3025-9.

KRATOCHVÍL, V. a kol., 2003. *Trestní právo hmotné. Obecná část.* 3. přepr. a dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-2985-4.

MEZNÍK, J., KALVODOVÁ, V., KUČHTA, J., 1995. *Základy penologie.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN80-210-1248-X.

NOVOTNÝ, O. a kol., 1997. *Trestní právo hmotné. I. Obecná část. 3. přep. vyd.* Praha: Codex. ISBN 80-85963-24-8.

OSMANČÍK, O. a spol., 1996. *K problematice alternativních trestů a opatření.* 1 vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 80-86008-26-6.

SČERBA, F., 2011. *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě.* 1 vyd. Praha: Leges. ISBN: 978-80-87212-68-4.

SOTOLAŘ, A., PÚRY, F., ŠÁMAL, P., 2000. *Alternativní řešení trestních věcí v praxi.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-350-7.

ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D., 2010. *Probace a mediace.* 1 vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-757-2.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů české republiky.* 2009, částka 11, s. 354–464.

Zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů české republiky.* 1961, částka 66, s. 513–576.

Zákon č. 257/2000 Sb., zákon o probační a mediační službě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů české republiky.* 2000, částka 74, s. 3616–3621.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pohlaví respondentů	36
Tabulka 2: Věk respondentů	37
Tabulka 3: Velikost místa bydliště respondentů dle počtu obyvatel.....	38
Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů.....	39
Tabulka 5: Povolání respondentů	40
Tabulka 6: Podvědomí respondentů o alternativních trestech	42
Tabulka 7: Podvědomost respondentů s druhy alternativních trestů.....	43
Tabulka 8: Odsouzenost respondentů	45
Tabulka 9: Znalost respondentů osoby odsouzené k nepodmíněnému trestu	46
Tabulka 10: Znalost respondentů osoby odsouzené k alternativnímu trestu	47
Tabulka 11: Oběť trestného činu	48
Tabulka 12: Podvědomost respondentů o odsouzení pachatele	49
Tabulka 13: Alternativní tresty nebo trest nepodmíněný	51
Tabulka 14: Postih pachatelů odsouzených alternativním trestem	52
Tabulka 15: Alternativní trestání jako náprava pachatele.....	53
Tabulka 16: Jste pro zavedení trestu smrti	56

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů	36
Graf 2: Věk respondentů	37
Graf 3: Velikost místa bydliště respondentů.....	38
Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání	39
Graf 5: Povolání respondentů	40
Graf 6: Podvědomí respondentů o alternativních trestech.....	42
Graf 7: Podvědomí respondentů o jednotlivých druzích alternativních trestů	44
Graf 8: Odsouzenost respondentů.....	45
Graf 9: Znalost respondentů osoby odsouzené k nepodmíněnému trestu odnětí svobody	46
Graf 10: Znalost respondentů osoby odsouzené k alternativnímu trestu.....	47
Graf 11: Oběť trestného činu	48
Graf 12: Podvědomost respondentů o odsouzení pachatele	49
Graf 13: Alternativní tresty nebo trest nepodmíněný	51
Graf 14: Postih pachatelů odsouzených alternativním trestem	52
Graf 15: Alternativní trestání jako náprava pachatele.....	53
Graf 16: Jste pro zavedení trestu smrti.....	56

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník k alternativním trestům

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

DOTAZNÍK K ALTERNATIVNÍM TRESTŮM

v rámci bakalářské práce na téma Alternativní tresty

Jan Ujka

(správnou odpověď zakroužkujte nebo případně doplňte)

1. Pohlaví.

- Žena
- Muž

2. Věk.

- 18 - 40
- 41- 60
- 61 a více

3. Velikost místa Vašeho bydliště.

- Město nad 10 000 obyvatel
- Město 5001 - 10 000 obyvatel
- Město 1 001 - 5 000 obyvatel
- Obec do 1 000 obyvatel

4. Nejvyšší dosažené vzdělání.

- Základní
- Středoškolské (výuční list)
- Středoškolské (maturita)
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské
- Jiné

5. Povolání

- ⤴ služby
- ⤴ veřejná správa
- ⤴ administrativní činnosti
- ⤴ dělnické profese
- ⤴ OSVČ
- ⤴ bez zaměstnání
- ⤴ Jiné

6. Máte povědomí o existenci alternativních trestů v České republice?

- ⤴ ano
- ⤴ ne

6. Máte povědomí o existenci alternativních trestů v České republice?

- ⤴ ano
- ⤴ ne

7. V případě kladné odpovědi na předchozí otázku vyjmenujte ty alternativní tresty, které znáte.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Byl(-a) jste pravomocně odsouzen(-a) k trestu?

- Ano nepodmíněný trest
- Ano alternativní trest
- Ne

9. Znáte nějakou osobu pravomocně odsouzenou k nepodmíněnému trestu odnětí svobody?

- Ano
- Ne

10. Znáte nějakou osobu pravomocně odsouzenou k alternativnímu trestu?

- Ano
- Ne

11. Stal(-a) jste se někdy obětí trestného činu?

- Ano
- Ne

12. Byl pachatel tohoto trestného činu odsouzen?

- Ano
- Ne
- Nevím

13. V případě kladné odpovědi na předchozí otázku uveďte konkrétně k jakému trestu. Jestliže nevíte, k jakému trestu byl pachatel odsouzen, odpovězte neví.

.....

14. Jste zastáncem alternativního trestu nebo nepodmíněného trestu odnětí svobody?

- Alternativního trestání
- Nepodmíněného trestání

15. Myslíte si, že alternativní trest je dostatečným postihem pro odsouzeného?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

16. Myslíte si, že alternativní tresty jsou vhodným nápravným opatřením pro pachatele trestných činů?

- Ano
- Ne
- Nevím

17. Seřadte sestupně dle Vašeho hodnocení následující alternativní tresty používané v České republice od nejvíce účinného po nejméně účinný. Číslo 1 znamená nejvíce účinný a číslo 10 nejméně účinný.

Podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem

Obecně prospěšné práce

Peněžitý trest

Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty

Propadnutí majetku

Zákaz činnosti

Zákaz pobytu

Vyhoštění

Domácí vězení

Zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

18. Jste pro zavedení trestu smrti jako alternativy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Děkuji za vyplnění mého dotazníku.